48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 899 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՄԱՅԻՍ 31/13 ՅՈՒՆԻՍ 1904 28 ՐԷՊԻԼ ԷՎԷԼ 1322 — 31 ՄԱՅՍԸՍ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գոպա Ճի Մրտաեօք, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանզումէյ Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه‌یی بری وسیاسی غزتهسیدر
صاحب امتیازی : ارمانس فرید
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده لوجری ۳۸

ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

	Յարեկան	Վեցամսեայ
Հայրենի համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղուռշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար, մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՕՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԸՆԿԵՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՊԷՏՔ Է ՄՕՏԱՒՈՐ ԱԶԳԱԿԱՆԻ ՀԵՏ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱԼ

Բրիստոնէութենէն շատ առաջ, մօտաւոր ազգականներու միջեւ ամուսնութիւնը յաճախադէպ էր և նոյն իսկ ստիպողական, ո՛չ միայն հարուստ ընտանիքներու մէջ, այլ ընկերութեան ամէնէն բարձր դասակարգին մէջ։ Աստուածաշունչի մէջ կը տեսնենք թէ Թարայի որդին Աբրահամ՝ արենակից եղբայրն է Սառային (Մննդոց գլ. Ի. հ. 12)։ Աբրահամ կ'ըսէ Աբիմէլէքին. «Իրաւ ալ, ան իմ քոյրս է։ Հօրս աղջիկը, բայց իմ մօրս աղջիկը չըլլալով ինծի իբր կին տրուեցաւ»։

Թարայի մէկ ուրիշ զաւակը Նաքորի ամուսնացաւ իր Խարան եղբօր աղջկան Միլէքայի հետ։ Իրենց թոռները եղան Ռեբեկա և Լաբան, հայրը՝ Լիայի և Ռաքէլի, որոնց երկուքն ալ յետոյ Յակոբի կիները եղան (Մննդոց ԻԹ. 15)։ Ասկէց զատ Հրեաներուն քով տարբը պէտք է անպատճառ ամուսնանայ իր հարսին հետ, այն պարագային երբ մեռնի եղբայրը, որ իր այրին կը ձգէ անզաւակ. այս միացումէն ծնող առաջին զաւակը կը կրէ նախկին ամուսնոյն անունը. այս ամենքը անոր համար միայն որ իր անունը չանհետանայ Իսրայէլի ցեղէն։

Հին դարերուն մէջ հայրը յաճախ իր աղջիկը կ'առնէր, զաւակը իր մայրը, եղբայրը քոյրը։ Պատմութիւնը մեզ շատ մը օրինակներ կուտայ այս տեսակ ամուսնութիւններու, առանց սակայն անոնց արտադրած սերունդին վրայ ճշգրիտ մանրամասնութիւններ տալու։

Բայց աւելի մօտ ժամանակներու մէջ, այդ ամուսնութիւնները չատ արդարացի կերպով, եղեռնական նկատուեցան, և ասիկա անոր համար որ այդ միութիւններու անպատեհութիւնները կը տեսնուէին արտադրուած սերունդներուն վրայ և մանաւանդ ընկերութեան վրայ։ Եւ որովհետեւ ընկերութիւնը կրնար ճշմարիտ ազդեցութիւն մը իւ գործ դնել բարքերու և հետեւաբարձանհատներու վրայ, այսպէս, ան կամաց կամաց չափաւորեց եսամոլ զգացումները և արգելք մը դրաւ բարեբախտաբար տեռական բնազդին։

Մեր նպատակը հոս պատմական վիճակագրութիւն մը ընել չէ այդօրինակ ամուսնութիւններու մասին, այլ ուսումնասիրել խնդիրը զուտ բժշկական տեսակէտով, ցցզաղելով չատ գիտական և անվերջ մանրամասնութիւններով, որոնք չեն շահագրգռեր Մանզումէի սիրասուն ընթերցուհիները և համակրելի ընթերցողները։

Արենակցութեան խնդիրը ուսումնասիրելէ առաջ, ընդհանուր կերպով ըսենք թէ այս ամուսնութիւնները յաճախ տեղի կ'ունենան դիւրակաց դասակարգին մէջ, և ասիկա՝ նուազ գովելի պատճառներով։ Հարուստ ընտանիքներու մէջ, առանց բնաւ ընկերային առողջաբանութիւնը նկատի առնելու, միշտ կը ջանան երկու կամ աւելի հարստութիւններ միացնել, կամ աւելի ճիշդը կը փափաքին մէկ տան մէջ համախառնել բազմաթիւ հարուստ ժառանգորդներ։ Գալով գաւառներուն ու գիւղերուն, այս ամուսնութեանց հետեւանքը դաշտերու աւելնալը կ'ըլլայ, այսինքն իր գեղինները ընդարձակելը, ինչպէս կ'ըսեն գիւղացիք։

Իսկ եկեղեցին, որ չատ արդարացիօրէն կը մերժէ այսօրինակ ամուսնութիւնները, դժկամակութեամբ թոյլատուութիւն կուտայ ծանր պատճառներու համար և բոլորովին մասնաւոր պարագաներու մէջ։ Այսպէս, Հռոմէական եկեղեցիին մէկ պեռը ըսած է թէ միշտ ներողամիտ պիտի գտնուի մօտաւոր ազգականներու ամուսնութեանց մասին, որովհետեւ եթէ մերժեր, ենթակաները ամէն բան իրարու պիտի ներէին, ինչ որ աւելի[illegible] է։

Գալով Ֆրանսական օրէնքին, քաղաքային օրինագիրքին 163[illegible]ը կ'ըսէ.—«Պէտք չէ բնաւ մոռնալ թէ տարքին և եղբօրը (կնկան) հօրեղբօրը և եղբօր աղջկան միջեւ ամուսնական արգելքը կանգնած պիտի[illegible]է։ Իսկ թոյլատուութիւնը՝ բացառութիւն»։ Տեղն է հոս յիշատակել թէ քաղաքային և կրօնական տեսակէտներով միշտ իրը պատճառ չընդունուիր աղատ հաշիւներու նախապատուութիւնը։

Մօտաւոր ազգականներու ամուսնութեանց մէջ, քիչ անգամ կը տեսնենք որ բոլոր տղաքներն ալ զերծ ըլլան այդ միացումին գէշ ազդեցութիւններէն։ Այսպէս, խղճալով կը տեսնենք որ ոմանք չատ վնասուած են, ուրիշներ քիչ. բայց անոնք որ ազդուած են, գրեթէ իրարու նման չեն։ այսինքն մէկը եթէ լուսնոտ ըլլայ, միւսը խուլ-համր կ'ըլլայ և այլն։

Կը տեսնենք թէ այս ամուսնութիւնները չեն նպաստեր ժողովուրդին աճման, որովհետեւ մեծ մասամբ ամուլ են և եթէ ծննդաբերութիւն կատարուի, տղաքները վնասուած կ'ըլլան առողջութեան և յօրինուածքին մէջ։ Ակռաները ուշ կը բուսնին, վեց մատ կ'ունենան, ճոռ բերան, կաղ և ականջներուն ձեւէ դուրս կ'ելլան, ևն.։ Ասկից զատ, այս տղաքը յաճախ տրամագիր են մայրին հիւանդութեանց, (ապուշ, խելառ) զգայարանական հիւանդութեանց (կոյր, խուլ) և այլն։

Արդարեւ, ընտանիքին այս ալարումը կը ցոլայ հազարումէկ արտաքին նկարագիրներու մէջ, զոր կրնայ նշմարել դուրսէն անհատ մը անգամ, առանց բժիշկ ըլլալու. մէկ խօսքով, համարիւն ամուսնութեամբ ընտանիքներու մէջ մարդկային տիպարին զեղեցկութիւնը կը շրջափոխուի, այսինքն մարմնական ազնուութիւն մը կը յաջորդէ։

Այսու հանդերձ քանի մը հեղինակներ կան, որոնք առանց համարիւն միացումներու կողմնակից ըլլալու, կը յայտարարեն թէ այդ ձեւափոխումները և գէշ հետեւանքները աւելի ժառանգականութեան կը վերաբերին քան ազգակցութեան։ Կը հարցնենք անոնց այս յայտարարութիւնը կ'ընեն, թէ, [illegible]՝ առողջ բայց արենակից ծնողքներ խուլ-համր զաւակներ կ'ունենան, և թէ ընդհակառակը խուլ-համր բայց ոչ արենակից ծնողքներ քիչ անգամներ խուլ-համր զաւակներ կ'ունենան։ Արենակից ծնողքներու յաճախ խուլ-համր զաւակ ունենալը հիմնապէս անկախ է ոևէ ախտային ժառանգականութեան ազդեցութենէն։

Այդ տեսակ ամուսնութեանց կողմնակիցներուն դիտել կուտանք որ, եթէ խուլ-համրութիւնը միշտ առաջ չի գար ուղղակի համարիւն ծնողքներէ, յաճախ կը տեսնենք որ ան ի յայտ կուգայ անուղղակի կերպով, երրորդ սերունդի —(օր. համար երկու եղբօր թոռներուն) ամուսնութեանց մէջ, ուր ամուսիններէն մէկը արենակից ամուսնութեան մը արդիւնքն է։ Այսուհանդերձ համարիւն ծնողքներէ կը ծնին նաեւ կատարելապէս առողջ զաւակներ. բայց ասոնք բացառութիւններ են, որոնք ընդհ. կանոնը կը հաստատեն։

Հաւասարապէս դիտել կուտանք թէ ազգականութիւնը ո՛րքան մօտ ըլլայ, արդիւնքն ալ այնչան վտանգաւոր կ'ըլլայ։ Այսպէս, 56 ամուսնութեանց վրայ ամէնքը 150 տղայ գտնուած է ապուշ. ասոնց 7ևը զաւակներ էին հայրարիւն 26 ամուսնութեանց և 7ևը երրորդ սերունդի 38 ամուսնութեանց։

Հայրարիւն միացումներու մէջ դիտուած է որ յաճախ կինը ամուլ է, ինչ որ նպաստաւոր հետեւանք մը կարելի է նկատել։ բայց եթէ բեղմնաւորութիւն կատարուի, այն ատեն արդիւնքը չատ սարսռելի կ'ըլլայ։ Տօքթ. Մէնիէր, որ խիստ չահեկան յայտարարութիւն մը ըրաւ Բարիզի բժշկական ակադեմիային, ըսաւ թէ ի ծնէ խուլ-համրութեան յաճախակի պատճառներէն մէկն ալ մօտ ազգականներու միջեւ ամուսնութիւնն է։ Տօքթորը կը ցաւի որ եկեղեցին յաճախ կը թողու հին կանոնները և կ'արտոնէ այսօրինակ միացումները. կը տեսնենք որ, կ'ըսէ ցաւով, համարիւն ամուսնութիւնները չատ յաճախակի կը կատարուին այն տեղերը ուր խուլ-համրերը չատ կը ծնին. այսպէս, կղզիացած բնակչութիւններու մէջ ուր ընտանիքները իրարու կապուած են երկար տարիներ ի վեր, կը դիտուի որ, ցեղը ազգնալով մէկտեղ, կը խթարուի, կը վատթարանայ. հոն խելառներ, ապուշներ և խուլ-համրեր կը ծնին։

Իր կարգին, Փրոնէլի համալսարանէն Տօքթ. Պիշէ ալ, որ Տօքթ. Պարթօյի հետ ուսումնասիրած է ազգականութեան կապին ազդեցութիւնը ամուսնութեանց արդիւնքին վրայ, Բարիզի նոյն ընկերութեան առջեւ իր դիտողութիւնները պարզեց համարիւն միացումներու սխալ հետեւանքներուն վրայ, տղոց կեանքին և հանրութեան առողջութեան մասին։

Այս հեղինակը կ'ըսէ թէ արենակցութեան հետեւանքներն են ամլութիւն, բեղմնաւորութեան ուշացում, (ինչպէս Մառա և Ռաքէլ, որոնք չատ ուշ զաւակ ունեցան) վիժում, հրէշային արդիւնքներ, զաւակները կ'ըլլան բարոյապէս և ֆիզիքապէս անկատար, ընդհանրապէս ջղային դրութեան հիւանդութիւններու ենթակայ, ինչպէս լուսնոտ, ապուշ, խելառ, խուլ-համր, անդամալոյծ, յաճախ աւշային և խոյլաւոր, և չատ անգամ թոքախտի տրամադիր։ Այս ամուսնութեանց զաւակները յաճախ փոքր կը մեռնին և աւելի մեծ համեմատութեամբ քան ուրիշ պայմաններու տակ ծնածները։ Եթէ բարեբաղդ դիպուածով մը այս կարգի ծնունդները անցընեն իրենց մանկութեան առաջին շրջանը, անոնք դարձեալ միւսներէն նուազ ընդունակ են դիմադրելու հիւանդութեան կամ մահուան։ Աւելցնենք թէ այս տղաքը ընդհանրապէս նուազ մտայի են միւսներէն, որոնք արենակից ծնողքներու զաւակներ չեն։

Բայց, ըսենք նաեւ թէ բարեբաղդաբար բացառութիւններ կը գտնուին, որոնք այս ցաւալի արդիւնքներէն ազատ են. այս բանը հաւանաբար արդիւնք է սերնդական առողջութեան պայմաններուն կամ այն առողջապահական և ուժային պարագաներուն, ուր կը գտնուին ծնողքները սաղմնաւորման պահուն. որովհետեւ սաղմնաւորման վայրկեանին ամոլին հոգեկան և բարոյական վիճակը կազդէ արդիւնքին վրայ, ինչպէս խօսած էինք ակից առաջ «Ալքոլ, ամուսնութիւն և ծնունդ» յօդուածով, (Մանզումէ 15/28 դեկտ. 1903)։

Տօքթ. Միշէլ Սկովտիոյ փոքր մէկ գիւղին ձկնորսներուն մասին իր հրատարակած վիճակագրութեան մէջ կը ցուցնէ 27 արենակից ամուսնութիւններ, երկրին 119 ընտանիքներուն վրայ։ 11 հատը երկու եղբայրներու կամ քոյրերու զաւակներուն միջեւ և 16ը երկու եղբօր թոռներու միջեւ։ Ուրեմն չորսէն մէկ համեմատութիւն մը արենակցական ամուսնութեանց։ Այս 27 ընտանիքներէն երեք հատ ամուլ կայ. մնացած 24ը ունեցած են 105 տղայ։ Այս տղոցմէն 38 հատը պզտիկուց մեռած են, 4ը խուլ-համր են, 4ը ապուշ, 4ը տկարամիտ, 4ը անդամալոյծ և 12ը խոյլաւոր։

Անցողակի յիշենք թէ չինացիք, որոնց մէջ արգիլուած է ազգականներու ամուսնութիւնը, խուլ-համրութիւն չունին, ինչպէս կ'ըսէ Տօքթ. Պրաուն որ երկար տարիներ անցուցած է Չինաստանի մէջ։ Պուտէն ալ կը հաւատէ մեզի թէ այս ընդարձակ երկրին մէջ, օրէնքը չներեր որ երկու եղբայրներ ամուսնանան նոյն իսկ երկու քոյրերու, ոչ ալ ամարի մարդու մը որ իր զաւակը ամուսնացնէ իրեն կին առնելիք այրիին աղջկան հետ։ Պէտք չէ որ այս առողջապահիկ բարքերը ընդօրինակուին ընկերութեան չահուն համար։

Մեր այս ուսումնասիրութենէն կը տեսնուի թէ արենակցական ամուսնութեանց մասնաւոր արդիւնքն է խուլ-համրութիւնը և ընդհանուր կերպով ի ծնէ հիւանդութիւններ, որոնք ուղղակի ջղային դրութեան ազդեցութեան տակ են, ինչպէս լուսնոտութիւն, երերախտ, ապուշութիւն, դանկային ջրգողութիւն, տեսողութեան և լսողութեան անկատարութիւն, և մասնաւորապէս աւշային թիւն, խոյլ, ոսկրաթերութիւն, վատուժութիւն, հիւանդութիւններու դիմադրելու անկարողութիւն, եւայլն։

Այսօր ամէն մարդ համաձայն է թէ արենակից ամուսնութիւնները յաճախ այսօրինակ արկածներու տեղի կուտան և թէ ըլլա՛յ կրկնուած ազգականութեան մը պարագային տակ, ըլլա՛յ ընտրութեան ակռի մօտաւորութեան պատճառով, ցաւալի արկածները չատ աւելի յաճախակի են քան ուրիշ ամուսնութեանց մէջ։ Ուրեմն իր սերունդին և ընկերութեան օգտին համար, նախապատիւ սեպելու է միշտ իր ընտանիքէն տարբեր ընտանիքէ մը ամուսին առնել։

ՏՈՔԹ. ՎԱՀԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՆ
Բարիզի բժշկ. կանոնէն
եւ բժիշկ պարսիկ դեսպանատան

ՊԱՐԶ ԽՕՍՔԵՐ

ՈՒՂՏԱՓՈՒՇ

Տիկին Զապէլ Նայեան կ'ըսէ որ զարմանալի դաստիարակութիւն մը կատանք մեր տղոց, մոլութեան և չարիքի վատառողջ գաղափարները կը ներմուծենք վարժարաններու մէջ և գէշ բաներու մտածումը կը թելադրենք մանկական հոգիներու։ «Մանկավարժական օրէնքով, կը շարունակէ ցարդելի Տիկինը, ազան պէտք է անգիտանայ չարիքին, և ո՛րչափ ատեն որ բացարձակ անհրաժեշտութիւն չկայ, պէտք է պաշտպանուած ըլլայ նո՛ր իսկ չարիքի գաղափարէն։ Տղան պէտք չէ ունենայ չարիքին գաղափարը, ո՛րքան ատեն որ ինքզինքն անպաշտպան է անոր դէմ։ Ինչ պէտք կայ տղուն ծանօթացընել աղտեղութիւնը, ցեխը։ Բարոյականի անուամբ իրենց աւանդուած պատմութիւններուն և ոտանաւորներուն միջոցա՛ւ է որ անոնք յաճախ կը զարթնուն, վասն զի տղաքը չափազանց ենթակայ են թելադրութեանց, մանաւանդ գէ՛շ թելադրութեանց»։ Տիկին Նայեանի յօդուածին այս ամփոփումը մեզի մտածել կուտայ մեր գրական ծաղիկաստանին մէջ բուսած այն ուղտափուշերուն, որոնք մեր նորածիլ, նորաբողբոջ պատանութիւնը շրջապատելով, անոր բարոյականը կ'աղընտեն, կ'արիւնոտեն, անոր կոյս հոգին կը վրդովեն,—լրջմուկ, անբարոյ, ախտաբոյր, գռեհկերու վայել գրականութիւն մը մշակելով, կիսաչարիկ անկողիններու շուրջը թափառելով անպատկառ, և այդ լիտի, խէնէլ թափառումներուն պատմութիւնները միջոց ընելով շահագործումի, համբաւ չինելու։ Որո՞ն հոգը թէ ընտանիքի պարկեշտ, համեստասէր զաւակներ, դպրոցական կոյս, անմեղ աղջիկներ ու պատանիներ պիտի վրդովին, կիրքերու փոթոռիկներովը պիտի ցնցուին, աղտոտ կեանքի մը հրապոյրներուն կարօտը պիտի քաշեն, պիտի ախտաւորուին,—որմէ՞ն հոգը։ Եւ այս մարդի՛կն են, պարզ խօսքերէ համ չառնող, ու աղտոտ, լպիրշ, վատաշոտ կեանքի մը հրապոյրները փառաբանող այս մարդի՛կն են որ պաշտօն ստանձներ են ելեր մեր ապասերումին պատճառները բացատրելու, մեր ընկերական բարքերուն հաստատակամները ցոյց տալու և մեր պատանիներուն գրական ճաշակը ազնուացնելո՛ւ։ Օ՛ն անդր։ Մենք պարզ խորհելուս համա՞ր է արդեօք որ չենք հասկնար այսքան բարդ կատակերգութիւն մը։ Ո՞րքան իրաւունք ունի Տիկին Նայեան երբ կ'ըսէ որ «ի՞նչ պէտք կայ տղուն ծանօթացնել աղտեղութիւնը, ցեխը։ Ի՞նչ պէտք կայ մեր տղոց յոռի բնազդները արթնուն պահել և մոլութիւններու սերմերը ցանել մատղաշ հոգիներու մէջ»։ Եւ այս պարզ խօսքերուն չե՞ն հանիր մեր այն գրագէտ պարոնները որոնք կը պարծենան թէ Ծաղիկ մը բռնած են ձեռքերնին, որ սակայն Ուղտափո՛ւշ մըն է լոկ։

ՍՈՒՄԷՈՆ ԾԵՐՈՒՆԻ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒՂԹՈՆԸ 84

ՔՍՍՔՍ

Ոսկիներուի Ճամբուն Վրայ

ՎԷՊ

ՏԻՊԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

—Մօրս կալուածներուն մասին խօսելուն ինձ հետ տեսակցիլը արտասովոր հանգամանք մը չունէր, յարեց Ամէլի չարունակելով պատմութիւնը. տարիքն առած այս մարդը ամիսը մէկ քանի անգամ կուգար տուն ու գլխաւորաբար ինձ հետ կը տեսակցէր, ուստի իրը վերջին կռուան, որոշեցի այս հաւատարիմ մատակարարը կանչել ու անոր հետ խորհրդակցիլ ենթարկուած անել կացութեան վրայ։ Երկու ժամ ետքը մասնաւոր հրաւէրովս ներկայացաւ մատակարարը, որուն մէկ քանի սովորական հարցումներ ուղղելէ ետքը սկսայ պարզել իրողութիւնը։ Մօրս մեռնելէն վերջ տան մէջ անցած դարձածները համառօտակի նկարագրեցի ու ամէնէն ետքը խօրթ մօրս՝ զիս քեռորդիին հետ ամուսնացնելու համար ծրագրած ծէրը պատմեցի, ցոյց տալով՝ անոր ննջասենեակիս միջնորմին վրայ բացած գաղտագողի դուռը։ Մատակարարը որ զուկին նման ձեռքը մեծցուցեր էր զիս, մտահոգ կերպարանք մը առաւ ու տեսայ որ արցունքի երկու կաթիլներ գլորեցան ակօսացած այտերէն վար։

—Ողբալու ժամանակը անցած է, միւսիս Սիմօն, ըսի, հիմա անհրաժեշտ եղածը գործն է, զգացումներուդ շնորհակալ եմ, գիտեմ որ անձնուէր ես մեր տնտանիքին և իրը զաւակ կը սիրես զիս։

—Ինչպէս անձնուէր չըլլամ, հեկեկաց մարդը արցունքը չարունակելով, ողորմած հոգի մորդ կը պարտիմ մինչեւ կեանքս ու այսօրուան բարեկեցիկ վիճակս ինձի անոր շնորհիւ է. ինչպէս չի լամ, չ'արտասուեմ, երբ անոր այնչափ գուրգուրանքով մեծցուցած զաւակը ասանկ չլսուած անամօթներու ձեռք այս ատիճան կը առուպի։

Մարդուն անկեղծութեան, հաւատարմութեան ու բարեսրտութեան վրայ տակի՛ չի կասարելապէս և հիմա դանդաղութենէն կը նեղուէի որ փոխանակ ինձ խորհուրդ մը տալու, կամ անմիջական դարման մը գտնելու կացութեան, պարապ տեղը կուլար ու զիս ալ կը յուզէր։

—Զգացումներու հետ խաղալու ժամանակ չ'կայ միւսիս Սիմօն, ըսի, այսօր վաղը բան մը ընելու ենք, խորթ մօրս նպատակը չար է, հայրս ալ սանձը անոր ձեռքը յանձներ է, հետեւաբար սպատելու հնարը չ'կայ ասոնց ձեռքէն, եթէ ճարտար դարձուածքով մը մենք զանոնք չ'կանխենք։ Ալ նը-կատում, ամօթ, մէկդի դնելու ենք պա՛ն մը, դուն իմ մօրեղբայրս, հայրս, եղբայրս, ամէն ինչս ես այս պարագային, սիրոս ամբողջութեամբ պիտի բանամ առջիդ. մայրս կտակ ըրած է որ ամէն պարագայի մէջ Հայ երիտասարդի մը հետ ամուսնանամ. հոգ չէ թէ այնչափ հարուստ ունեւոր չըլլայ, բաւական է որ ներկայանալի, պատուաւոր ու ինձ արժանի մէկն ըլլայ. ես ինչպէս գիտես հարստութիւն անհիմ, անիկա բաւական է մեր երեսքն ալ պերճօրէն ապրեցնելու։ Ժամանակ կորսնցնելու չի գար, բոլորովին գաղտնի մնալու պայմանով ասանկ ամուսին մը կը պահանջեմ քեզմէ մէկ երկու օրուան մէջ, որ պակուիմ լմնայ. այն ատեն ծնողքս ու խորթ մայրս ազգականներն ալ թող տեսնան թէ ինչպէս կըլլայ էնթրիկ դարձնելը։

Մատակարարը մէկ երկու վայրկեան մտածկոտ դիրք մը առնելէ ետք.

— Արդարեւ ծանօթ հայ երիտասարդներ ունիմ, որոնք մեծ բաղդաւորութիւն պիտի նկատեն քեզի հետ ամուսնանալը, ըսաւ, բայց նիւթապէս անկարելի է որ մէկ երկու օրուան մէջ ամէն բանակցութիւն լմնայ. դուն հիմա նեղ կացութեան մէջ ես, աչքիդ բան մը երեւցած չունի, բայց վաղը երբ անցնին այս տառապանքի օրերն ու արձակ համարձակ կեանք վարել սկսիս, այն ատեն պէտք չէ որ զղջաս փութկոտութեանդ վրայ ու զիս պատասխանատու բռնես. ասոր համար քիչ մը երկար պայմանաժամ տալու ես որ լաւագոյն ընտրութիւն մը ընեմ։

— Օրը չեմ կրնար որոշել, ըսի, դուն հիմակուընէ իսկ հետամուտ եղիր. անկրկմիա եմ որ խորթ մայրս ոճիր մը ծրագրած է ինձ համար, բայց գուցէ ինձ կապած չպատճառելու համար կ'երկարաձգէ անոր գործադրութիւնը ու կը սպասէ այնպիսի գիշերուան մը որ կարող ըլլայ զիս յանկարծակիի բերել ու քեռորդիին ձիրանիներուն յանձնել։ Հիմա երկուքս ալ իրարու բան ըսած չունինք՝ անիկայ կը կարծէ թէ ես նեղեկութիւն չունիմ իր չար խորհուրդէն. հոգ չէ աւելի աղէկ է որ այնպէս գիտնայ, ասիկայ չատ նպաստաւոր է մեզ համար։ Եթէ ալ անգիտանալ կը ձեւանամ ու աղաւաղելի մը ուերմութիւն կը ցուցնեմ հիմա. միւս կողմէ սակայն ամէն գիշեր զգոյշ կը կենամ հաւանական յարձակումի մը առջեւն առնելու համար։

Մատակարարը որ լուռ ու մունջ կ'ունկնդրէր, առանց որոշ պատասխան մը տալու մեկնեցաւ. արդէն բնաւորութիւնը գիտէի, ծանրագլուխ մարդ էր և սովորութիւն չունէր երկար բարակ շաղակրատելու։ Երկու օր ետք վերադարձաւ ու երբ առանձին մնացինք,

— Ցարմար երիտասարդ մը գտայ, ըսաւ, պատուաւոր Հայ երկրաչափ մը որ առանց հետդ տեսակցած ըլլալու, կը ճանչնայ կոր զքեզ. ինքը Իտալիոյ մէջ ուսում առած, պարկեշտ, գործունեայ և ուղղամիտ երիտասարդ մըն է, ծնողք ազգական մէկը չբնիր կանուէն կը ճանչնայի զայն. երէկ երբ գացի խօսք բանալու, սիրով ընդունեց առաջարկս ու յօժարութիւն յայտնեց ամուսնանալու քեզ հետ։ Նոյն իսկ լուսանկարն ալ տուաւ որ դուն ալ գաղափար մը ունենաս իր վրայ ու վերջնական կարգադրութիւններուն համար ետքը տեսակցինք։

Մատակարարը գրպանէն լուսանկարն ալ հանեց ակնարկուած երկրաչափին ու ինձ ներկայեց. առաջին ակնարկով խիստ նպաստաւոր գաղափար գոյացուցի երիտասարդ երկրաչափին վրայ, առանկան գեղեցկութեամբ օժտուած համակրելի դէմք մը որուն աչքերուն մէջ բարութիւն կը ցոլար։ Երկար բարակ խորհելու ժամանակ չունէի, անմիջապէս նուի որոշումս ու միւսիս Սիմօնի ձեռքը թարթուելով,

—Շնորհակալ եմ այս ծառայութենէդ, ըսի, այսքան արտայայտիչ դէմքի մը տակ չի կրնար չար ոգի մը պտուրտիլ, մանաւանդ եթէ հակառակ լաւատեսութեանս, անարժան մէկն իսկ ըլլայ, սիրայօժար պիտի ընդունիմ, անոր համար որ ո՛րչափ ալ անարժան ըլլայ, խորթ մօրս քեռորդիէն ստորին չի կրնար ըլլալ։ Բախտս ի՞նչ որ է ան պիտի ելլայ դէմս ուշ կամ կանուխ։

—Առաջ Աստուած, լաւագոյն բախտի մը կ'արժանանաս, բարեմաղթեց մատակարարը ձեռնամած ողջունելով. իրաւ ատանկ չուկայէն կերպաս առնելու պէս ամուսնութիւն չըլլար, բայց շատ անգամ անակնկալներդէն մէջ կը գտնուի ճշգնկութիւնը։ Մինչ որ երիտասարդը մօտէն կը ճանչնամ և արժանիքէ ուրիշ բան չեմ նշմարած վրան։

—Պարզ ամուսնութիւն մը չէ իմինս, պատասխանեցի, ասիկայ վտանգէ մը, կամ փորձանքէ մը ազատելու համար փութացուցուած ձեռնարկ մ'է. ամէն պարագայի մէջ Աստուծոյ կամքը օրհնեալ ըլլայ. խորթ մօրս սրիկայ քեռորդիին հետ բանի ամուսնանալէ նախապատիւ է ինձ համար, ինչ որ ալ ըլլայ։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպական թերթերեն

Բորթ Արթուրի անկումը մօտալուտ, և Քուրօքաթքինի հապտապ նահանջը դէպ ի Մուքտէն. ահա երկու վերջին կարեւոր Լուրերը Պատերազմի դաշտէն. Քուրօքաթքին Բեթերսպուրկէն խիստ և ստիպողական հրամաններ ստացած էր Բորթ Արթուրի օգնութեան փութալու, և պատրաստուեցաւ ալ այդ բանին համար, բայց Քուրօքի յանկարծ իր յատակաձեւը փոխեց, և սկսաւ մեծ զօրութեամբ իր յառաջխաղաց շարժումը դէպ ի Լիաօեանկ։ Այս կերպով Քուրօքաթքին ո՛չ միայն Բեթերսպուրկէ եկած հրամանը չկրցաւ գործադրել, այլ Լիաօեանկէն ալ փախ տալով նահանջել սկսաւ դէպ ի Մուքտէն։ Հետեւաբար Բորթ Արթուրէն ալ առաջ կնշուեցաւ Լիաօեանկի բախտը։ Բայց հեռագիրները դեռ չեն բերած մանրամասնութիւններ սա՛ իրողութեան վրայ թէ ինչո՞ւ յանկարծ Քուրօքաթքին իր յատակաձեւը փոխեց, որովհետեւ վերջին ուռուական լուրերուն նայելով, պիտի դիմադրէր Լիաօեանկի մէջ։

Բայց կը յիշեն ընթերցողները թէ Քուրօքի Եալուն անցնելէ վերջ երկու զօրաբաժին ճամբայ հանած էր՝ անձանօթ և դժուարին ճամբաներէ, երթալ մտնելու համար Մուքտէնի և Քուրօքաթքինի կռնակին մէջտեղ. այդ խորհրդաւոր զօրաբաժիններուն հետքը երբեք չկրցան երեւան հանել Ռուսք հակառակ մէկ ամսուան հետազօտութիւններու, ի՞նչ եղան, ո՞ւր մնացին. արդեօք Քուրօքիի կողմէ պարզ խա՞ղ մը էր միայն Ռուսաց վհատութիւն պատճառելու համար, բայց ի՞նչ որ ալ ըլլար, այդ երկու գաղտորակ զօրաբաժինները ուրուական մը դարձած էին որոնք հանգիստ չէին թողուր Քուրօքաթքինը և իր Սպայակոյտը։ Մի՛ դուցէ Ռուսք վերջին պահուն բան մը լսած ըլլան ճաբոնական ա՛յդ խորհրդաւոր ուժերուն վրայ, իմացած ըլլան թէ անոնք ահա կը հասնին իրենց նպատակին, և որպէս զի Ռուս Վերին Հրամատարը երկու կրակի մէջտեղ մը մնալու և իր բանակին մեծագոյն մասին հետ ճաբոնցիներուն ձեռքը իյնալու վերջին ծայր անախորժ կացութեան մէջ չգտնուի, խոհեմութիւն համարած ըլլայ ի գործ դնել ի վաղուց ծանուցուած իր նահանջը, եթէ երբեք ստոյգ է վերջին ժամուն հեռագրուած այդ լուրը։

Որ ի՞նչ և իցէ, Բորթ Արթուրի օգնութեան փութալու բոլոր թելերը այսպէս կտրեցան, և Ծ. Արեւելքի մէջ ռուսական ազդեցութեան խորհրդանշան ծառայող այդ մեծ ու համբաւաւոր բերդաքաղաքը դատապարտուած է ճաբոնցիներուն սեփականութիւնը ըլլալ, հակառակ դիւցազնական դիմադրութեան Սթէօսէլի քաջամարտիկ պահակազօրքերուն։

Բայց միեւնոյն ժամանակ անկարելի է իրենց ամբողջութեամբը ընդունիլ այն զրոյցները թէ երկպառակութիւն ծագած է Ծովակալ Ալեքսեյի և զօրավար Քուրօքաթքինի միջեւ, և թէ ուղղակի հրամաններ հասած ըլլան այս վերջինին՝ Բորթ Արթուրի օգնութեան փութալու։ Այսպիսի զրոյցներ դիտմամբ ալ կրնան հրապարակ հանուիլ Ռուսներուն կողմէ, ճաբոնական արթուն հսկողութեան մէջ թուլութիւն ձգելու համար, քանի որ վերջերս մանաւանդ Ռուս Սպայակոյտը սկսած է վերջին աստիճան ագահ ըլլալ իր զինուորական ուժերուն մանրամասնութեանց մասին։ Երկու թշնամի բանակներէն ճաբոնականին վրայ շատ աւելի բան գիտենք քան Ռուսականին վրայ, և շատ հաւանական է որ Բորթ Արթուրի օգնութեան դիմելու և Ծովակալին ու Վերին Հրամատարին միջեւ գժտութիւն ըլլալու զրոյցները հրապարակ նետուեցան ճարտարութեամբ և վարպետորդիութեամբ, որպէս զի Ռուսք իրենց նահանջը պատրաստեն դէպ ի Մուքտէն, փոչի ցանելով իրենց թշնամիներուն աչքին։ Եւ իրաւ ալ Քուրօքաթքինի վերջին նահանջի շարժումը կ'արդարացնէ այս տեսակէտը։

Այսուհետեւ մինչեւ վերջնական անկումը Բորթ Արթուրի, ամէն օր պիտի իմանանք Բորթ Արթուրի շուրջ մղուած մեծ ճակատամարտերու լուրեր, որովհետեւ ճաբոնցիք ամէն գիշեր մթութենէն օգուտ քաղելով պիտի աշխատին գրաւել արտաքին դիրքերը, և թագուն տեղեր խրամներ պիտի փորեն իրենց դիւրութիւններուն համար, և ամբողջ ցերեկները թնդանօթները պիտի որոտան ընկճելու համար իրենց հակառակորդներուն կրակի կարողութիւնը։ Պատերազմին ներկայ շահեկանութիւնը կեդրոնացած է թնդանօթամարտութեան այս մենակռիւին մէջ, որովհետեւ թէեւ արդի պարագաներուն մէջ կարելի չէ ո և է տարակոյս ունենալ այլեւս Բորթ Արթուրի վերջնական բախտին վրայ, սակայն ոչ ոք կրնայ գուշակել թէ գործը ո՛րքան ժամանակ պիտի տեւէ։ Ասկէց առաջ մեծ քաղաքներու պաշարման միջոցին, իւրաքանչիւր թնդանօթի կրնար տեսնել իր հակառակորդը որոշ կերպով, և կրնար պատմել թէ մէն մի ռումբ ո՛ւր կ'իյնար, և այսպէս կրնար իր նշանառութիւնը ճշդել։ Բայց ներկայ ռազմավարութեան մէջ թնդանօթները և խորքնկէցները աչքի չեն երեւիր, խնամով ծածկուած են յատկապէս շինուած խրամներու և հողի ուրիշ խորտուբորտութիւններու ետեւը, և կրակը կը մղուի հեռաւոր կէտերուն վրայ առանց կրակ ընող գործիքը տեսնուելու։ Եթէ դիպուածը անանկ բերէ որ մին տեսնէ միւսին դիրքը, այս վերջինը անմիջապէս կը տեղափոխուի, և եթէ տեղափոխութիւնը անկարելի ըլլայ, բոլորովին կը քաշուի կուիւն, և թընդանօթը լուռ ու մունջ կը մնայ իր տեղը, և որովհետեւ հիմակուան թնդանօթները խիստ ծանր են և խոշոր, թշնամին չի համարձակիր անմիջապէս մօտենալ և գրաւել զայն կուիւն ա՛յդ տաք միջոցին, և հետեւաբար թնդանօթին պաշտպանները ժամանակ մը ապահով տեղ մը ծածկուելէ վերջ, դարձեալ կուգան իրենց գործիքին գըլուխը, եթէ թշնամին իր ուշադրութիւնը ուրիշ կողմ դարձուցած ըլլայ, և կամ գիշերը պատեհութիւն տուած ըլլայ իրեն տեղափոխութեան։ Արդի ժամանակաց մէջ պաշարման մը ծանր յոյժ դժուարին գործը ուրիշ կերպով չի դիւրանար, բայց եթէ ճամբաներ չնեղելով, խրամներ լայնցնելով։ Բայց որովհետեւ Ռուսաց համար գրեթէ անկարելի է տեսնել ճաբոնական դիրքերը՝ որոնք բլուրներուն ետեւը ծածկուած են, Ռուսք բլուրի կամ լերան ո՛ր մասն ալ որ շահագործել ուզեն, ճաբոնցիք կրնան տեսնել զիրենք, քանի որ վերն են անոնք, և հետեւաբար կա՛մ ծովէն կամ Բորթ Արթուրի մօտակայ Բութուչանի և Եռասայր Սարին բարձունքներէն պիտի դիւրանայ վերջի վերջոյ ճաբոնցիներուն գործը։

Բորթ Արթուրի մէջէն լսուած պայթումները չեն նշանակեր թէ Ռուսք իրենց ամրութիւնները կը կործանեն, այլ աւելի կը նշանակեն թէ Ռուսք ժայռեր և սարեր կը ծակեն խրամներ չինելու համար։ Պաշարման մէջ գըտնուած մարդիկ պարապ տեղը վառօդ չեն վատներ իրենց սեփականութիւնը խորտակելու համար—թշնամին ռումբները այդ կործանարար գործը կրնան կատարել—բայց խրամները և կողմնակի ճամբաները պաշտպանութեան հոգին են, և այսպիսի խրամներու և ամրութիւններու կառուցման գործին մէջ ամէնէն աւելի յարմար են Ռուս ամրարարները զինուորները և ճարտարագէտները, որոնք իրենց Անգլիացի պաշտօնակիցներէն ալ գերազանց են այս մասին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

ԽԻՍ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՓՈԽԱՐՔԱՆ ԵՒ ՔՈՒՐՕՔԱԹՔԻՆ

ՃԱԲՈՆՑԻ ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒՆ ՀՐԱՑԱՆԻ ԲՈՆՈՒԻԼԸ

(Վերջին թղթաբերով առնուած Եւրոպական թերթերեն։ Դէպքերը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ օարունակաբար։)

Անցեալ օր ըսուեցաւ թէ Բորթ Արթուրի Ռուս Նաւախումբը յաջողակ ելք մը ըրած է Ծովակալ Թոկոյի դէմ, բայց չատուգուեցաւ, ինչպէս որ չատուգուեցաւ արդէն միւս լուրը՝ որուն համեմատ Քուրօքաթքին օգնութեան պիտի երթար Բորթ Արթուրի։ Թէ՛ ցամաքի և թէ ծովու վրայ Ռուսերուն յարձակողական շարժումը և այս մասին տարածուած զրոյցները նպատակ ունէին միայն Ճաբոնցիներուն ուշադրութիւնը զբաղեցնելու (Տե՛ս կացութիւնը։)

Ահա բուն իրողութիւնները իրենց ժամանակագրական կարգովը.—

ԶԻՖՈՒ, 7 Յունիս.— Այսօր մամուռներով եկող Զինացիք կը պատմեն թէ երէկ գիշեր ծանր հրաձգութիւններ լսուեցան Բորթ Արթուրի կողմը։ Նիուչուանկէն եկող շոգենաւ մըն ալ կը պատմէ թէ ելեկտրական լոյսերը պարզ աչքով կը տեսնուէին, ինչպէս նաեւ ծանր կրակներ կը լսուէին։

Թոքիոյէ պաշտօնական լուրեր կ'ըսեն թէ մինչեւ Բշ. օր ճաբոնցի լուղակներ 41 ալան վերցուցած են Թալիէնուանի ծովածոցէն։ Տեղացի նաւաղիրի մը աշակցութեամբ, զոր ասկէց առաջ Ռուսք կը գործածէին, կը յուսացուի թէ բոլոր ականներէն պիտի մաքրուի նոյն ծովածոցը։ Մաքրումը կը շարունակուի առանց ոևէ վնաս ըլլալու ճաբոնցիներուն։

Ռուսք գործունէութիւն ցոյց կուտան Քորէայի հիւսիսային արեւելեան ծովեզերքին վրայ։ Ճաբոնցի գաղթականներու նոր խումբ մը կէնսանէն Ֆուզան հասաւ։ Բայց Թոքիոյի մէջ մեծ կարեւորութիւն չի տրուիր այս յետամնաց ռուսական շարժման Քորէայի մէջ, որովհետեւ ա՛յնքան քիչաւոր են որ բան մը պիտի չկրնան ընել այն կողմերը։

ԹԻԵՆՋԻՆ, Յունիս 7.— Բեքինի ճաբոնական դեսպանը հոս քանիցս տեսակցեցաւ Զինացի փոխարքային հետ՝ ինչ ինչ պատահանութիւններու առթիւ Մանչուրիոյ մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու միջոցներուն վրայ։ Դեսպանը խնդրեց նաեւ որ Զինական Մեծ Պարսպին դուրսը գտնուող Զինացի զօրավարները խոհեմութեամբ շարժին և չեզոք սահմաններու մէջ չմտնեն։ Բոլորովին անհիմն է այն զրոյցը թէ ճաբոնցիք գաղտնապէս կը քաշուերեն Զինացիները։ Ընդհակառակն ճաբոն կ'աշխատի որ Զինաստան ոևէ անխոհեմութիւն չգործէ Պատերազմին միջամտելու համար, գիտնալով թէ այդ պարագային կրնայ միջազգային դժուարութիւն ծագիլ։ Եթէ կայ մէկը որուն քաղաքականութեան բոլորովին հակառակ ըլլայ չինական գործունէութիւնը, ա՛յն ալ Ճաբոնն է։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, Յունիս 7.— Հոս ընդհանուր խօսակցութեան նիւթն է Ծովակալ Ալեքսեյի յարաբերութիւնը զօրավար Քուրօքաթքինի հետ։ Ընդհանուր համոզումը ա՛յն է թէ գործելու ամէն ազատութիւն պիտի տրուի Քուրօքաթքինի, որովհետեւ երկուքն ալ գործնական մարդը ինք է, և կը մտածուի թէ հարկաւ Քուրօքաթքին յատակագիծ մը ունի որով վերջ ի վերոյ պիտի վերահաստատէ ռուսական ազդեցութիւնը Ծ. Արեւելքի մէջ։ Ասկէց զատ, կ'ըսուի թէ Բորթ Արթուր ինք իրեն պիտի կրնայ դիմանալ մինչեւ Պալթիկի Նաւատորմին ժամանումը։

Ա՛լ բոլորովին անօգուտ է արտաքին միջնորդութեան մը վրայ խօսիլը, որովհետեւ Ռուսք երբեք պիտի չընդունին։ Որոշած են տարիներով շարունակել պատերազմը մինչեւ որ յաղթող ելնեն։

Երէկ գիշեր Ճաբոնցիք յանկարծ մը ըրին ցամաքի ճամբով Բորթ Արթուրի վրայ քալելու համար։ Երէկ առաւօտ Տալնիէն մեկնող քանի մը չինացիք մաւունային մէջ լսեցին թընդանօթի ձայներ Բորթ Արթուրի հիւսիսային կողմէն, առաւօտեան ժամը 7էն սկսեալ մինչեւ կէս օրէ վերջ ժամը 2։ Իրողութիւնը սա՛ ըլլալ կը թուի թէ ճաբոնցիք ծովէն ու ցամաքէն թնդանօթի բռնեցին Բորթ Արթուրը, և թէ Ռուսք իրենց նաւախումբը դուրս հանեցին արգիլելու համար ճաբոնցիներուն գործակցութիւնը ծովու կողմէն։

Լրագրի թղթակից մը հարցուցած ըլլալով ռուս զօրավարի մը որ եթէ զօրավար Քուրօքաթքին իր տրամադրութեան տակ 200,000 հոգի ունենար, դարձեա՞լ պիտի չերթար արդեօք Բորթ Արթուրի օգնութեան, զօրավարը հետեւեալ կերպով պատասխանեց.—«Ինչէ՞ն գիտէք թէ անիկա այդ բանակը Լիաօեանկի մէջ ունի։ Եթէ գիտնաք որ մաս մը զինուոր Վլատիվոսթոք զրկուած է ծովեզերքէն իջնելով Քորէան գրաւելու և Քուրօքիի ետեւը անցնելու համար հրամատարութեամբ զօրավար Լինեվիչի, այն ատեն պիտի հասկնաք թէ շատ չանցած դէպքերը պիտի փոխուին Պատերազմին մէջ ի նպաստ Ռուսիոյ։ Այս մասին աւելորդ է երկարելս, դէպքերը ինքնին պիտի խօսին։»

Հռչակաւոր ռուս խմբագիր Մ. Նեմիրովիչ Տանչէնքօ իր թերթին հեռագրած է երկու ճաբոնցի լրտես սպաներուն մահացման պատմութիւնը, ինք ականատես ըլլալով գործողութեան Խարպինի մէջ.—

«Երկու ճաբոնցի դատապարտեալները իրենք իրենցմէ խոստովանեցան թէ մին կը կոչուէր Շանցօ Եօքօք՝ գնդապետ սպայակոյտի, և բողոքական քրիստոնեայ, միւսը Թէյսքէ Եօքքի՝ հարիւրապետ, պուտտայական։ Ապրիլ 21ին պատերազմական ատեանին վճիռը — մահ — հաստատուեցաւ Մանչուրիոյ բանակին վերին հրամատարէն, և ծանուցուեցաւ իրենց։ Նոյն օրը ժամը 4ին կը գտնուէի Անգրամուրեան զինուորական շրջանակին սպայակոյտի շէնքին մէջ, ուր բանտարկուած էին դատապարտեալները։ Զանոնք տեսնելով երբեք մէկուն մտքէն չէր անցներ թէ այդ մարդիկը գիտէին թէ երկու ժամ վերջը պիտի մեռնէին։ Բոլորովին անտարբեր՝ թարգմանի մը միջոցաւ կը խօսակցէին բերդին հրամատարին հետ և իրենց վերջին կամքը կը յայտնէին։ Գնդապետ Եօքօքա փափաք յայտնեց օրթոտոքս քահանայի մը հետ խօսելու։ Քահանան իսկոյն եկաւ, և դատապարտեալը համբուրեց խաչը և Աւետարանը։ Գնդապետը յետոյ բերդին հրամատարին յանձնեց հազար ռուպլնոց չէք մը չինական պանքայի մը վրայ, խնդրելով որ Ռուս Կարմիր խաչին փոխանցէ զայն։ Հրամատարը դիտելով թէ աւելի օգտակար կ'ըլլայ որ գնդապետը այդ դրամը ընտանիքին դրկէ, ասիկա պատասխանեց.—«Միքատոն պիտի խնամէ իմ ընտանիքս. գալով այդ դրամին կ'աղաչեմ կը պաղատիմ որ Կարմիր Խաչին զրկէք զայն։»

Յետոյ դատապարտեալները արտօնութիւն խնդրեցին իրենց ընտանիքներուն համակ գրելու և լոգանք մը ընելու։ Անմիջապէս կատարուեցաւ իրենց բաղձանքը։

«Ժամը 5։ Վերջին պատրաստութիւնները կը տեսնուին։ Դատապարտեալներուն գտնուած խուցին մէջ սեղանին վրայ օղիի շիշ մը դրուած էր։ Գնդապետը գաւաթ մը խմեց, իսկ հարիւրապետը հագիւ շրթունքը թրջեց և մերժեց։ Վերջապէս ճաբոնցիները դրրուեցան գոց կառքի մը մէջ, զինեալ պահակախումբ մը շրջապատուած, և տարուեցան տանջանքին վայրը։ Խարպինի նոր թաղէն երեք վերստ հեռի, Մանչուրիական երկաթուղիի գծին ասդիի կողմը, դաշտին մէջ կեցան նոր բարձրացուցուած հողակոյտի մը վրայ։ Մարը մտնող արեւուն շեղակի ճառագայթները մահասարսուռ լոյս մը կը սփռէին այդ մթագոյն հողակոյտին վրայ, որուն քով կը գտնուին չուանները։ Գնդապետը յետոյ բերդին հրամատարին յանձնեց հազար ռուպլնոց չէք մը չինական պանքայի մը վրայ, խնդրելով որ Ռուս Կարմիր խաչին փոխանցէ զայն։ Հրամատարը դիտելով թէ աւելի օգտակար կ'ըլլայ որ գնդապետը այդ դրամը ընտանիքին դրկէ, ասիկա պատասխանեց.—«Միքատոն պիտի խնամէ իմ ընտանիքս. գալով այդ դրամին կ'աղաչեմ կը պաղատիմ որ Կարմիր Խաչին զրկէք զայն։»

Յետոյ դատապարտեալները արտօնութիւն խնդրեցին իրենց ընտանիքներուն համակ գրելու և լոգանք մը ընելու։ Անմիջապէս կատարուեցաւ իրենց բաղձանքը։

«Ժամը 5։ Վերջին պատրաստութիւնները կը տեսնուին։ Դատապարտեալներուն գտնուած խուցին մէջ սեղանին վրայ օղիի շիշ մը դրուած էր։ Գնդապետը գաւաթ մը խմեց, իսկ հարիւրապետը հագիւ շրթունքը թրջեց և մերժեց։ Վերջապէս ճաբոնցիները դրրուեցան գոց կառքի մը մէջ, զինեալ պահակախումբ մը շրջապատուած, և տարուեցան տանջանքին վայրը։ Խարպինի նոր թաղէն երեք վերստ հեռի, Մանչուրիական երկաթուղիի գծին ասդիի կողմը, դաշտին մէջ կեցան նոր բարձրացուցուած հողակոյտի մը վրայ։ Մարը մտնող արեւուն շեղակի ճառագայթները մահասարսուռ լոյս մը կը սփռէին այդ մթագոյն հողակոյտին վրայ, որուն քով կը գտնուին չուաններով իրարու կապուած սիւներ։ Այս սիւներէն քիչ մը անդին կեցած էր պահակախումբը սպայի մը հրամատարութեան տակ։ Դատապարտեալները ամենայն պաղարիւնութեամբ կ'իջնեն կառքէն և սիկարէթ կը վառեն։ Գնդապետը յետոյ գնդապետը յաջորդաբար կ'ողջունէ բոլոր ներկաները որոնք սակայն բազմաթիւ չեն. բերդին հրամատարը, երկու բժիշկ, մամլոյ ներկայացուցիչ մը — այն որ այս տողերը կը գրէ — և գծագրիչ Թապուրին, որ Բեթերսպուրկի Նիվա թերթին թղթակիցն է։

Մինչեւ վերջին վայրկեանը, դատապարտեալները պահեցին միեւնոյն բացարձակ պաղարիւնութիւնը, միեւնոյն անզգայութիւնը ճակատագրին առջեւ։ Անյողդողդ գնացքով կը մօտենան հողակոյտին։ Գնդապետը աչքերը գոցել տուաւ, իսկ հարիւրապետը ըսաւ թէ կը փափաքի մահը տեսնել բաց աչքով։ Բայց երկուքն ալ խնդրեցին որ սիւներուն չկապուին, և իրենց այս բաղձանքն ալ կատարուեցաւ։

Անձայն հրամատարութիւն մը, և քսան և չորս հրացանի գնդակներ կարձակուին չեչտակի։

Ամէն բան լմնցաւ։»

Պատերազմի վայրէն առնուած լուրերուն համեմատ՝ հազարի չափ սայլեր այս պահուս դէպ ի ետ Մուքտէն կը փոխադրեն Նիուչուանկի մէջ զետեղուած պարէնները։ Զօրավար Քուրօքաթքին միշտ ետ պիտի երթայ փոխանակ առաջ քալելու։ Ատեն մը Քուրօքաթքին գաղափար ունեցաւ Նիուչուանկը զոհելու։ Բայց հոն համախմբուած ռազմամթերքներուն արժէքը, և վերջին պահուն Լիաօեանկի կեդրոնէն դէպ ի Բորթ Արթուր ղրրկուած մեծաքանակ ռազմամթերքին հետեւանօք մեծ կեդրոնին մէջ ռազմամթերքի պակասութիւնը պարտադրեցին Քուրօքաթքինը Նիուչուանկը բռնել, մինչեւ որ հոն գտնուած ռազմամթերքները կեդրոնը փոխադրուին։

Բեթերսպուրկի ծովային սպայակոյտին պետ ծովակալ Վիրենիուս կը յայտարարէ որ եթէ Ճաբոնցիք յաջողին տիրել Բորթ Արթուրի ցամաքի կողմէն, ստոյգ է որ ռուս նաւատորմիղը չդիմադրեր դուրս պիտի ելնէ Վլատիվոսթոք հասնելու համար, գոնե այս կերպով պիտի ազատուին քանի մը մարտանաւեր, և ամէն պարագայի մէջ պիտի կրնայ քանի մը մեռաներ պատճառել ճաբոնական նաւատորմին։

ԹԻՊԷԹԻ ԱՐՇԱՒԱՆԸԸ.— Յունիս 2ին Թիպէթցիք գիշերային նոր յարձակում մը փորձեցին։ Բազմաթիւ Թիպէթցիք դուրս ելան իրենց բերդէն, անգլիական բանակեցողին շուրջ դիրք մը բռնեցին և սկսան կատաղաբար կրակ ընել։ Անգլիացի պահակազօրքերը ցասկեցին իրենց զէնքերուն կողմը, բայց խիստ հրամաններ տրուած էին կրակ չընել մինչեւ որ Թիպէթցիք չխուժեն բանակեցողին վրայ։ Անգլիացւոց լռութիւնը շուարեցուց Թշնամին, որովհետեւ քիչ ժամանակ վերջը սկսան բերդը քաշուիլ, 50 հոգի միայն մնացին, որ 100 եարտա հեռուէն վայրենի ալաղակներ կ'արձակէին։ Սիխ զինուորները քանի մը գնդակ պարպեցին անոնց վրայ, որոնք ետ քաշուեցան։ Առաւօտուն չորս մեռեալ գտնուեցան։ Երկու օրէ ի վեր բերդէն արձակուած կրակը սովորականէն աւելի խիստ է։ Ցայսմի է թէ նոր հրացաններ հասած են Թշնամիին։ Պարէններով լեցուն բազմաթիւ սայլեր բերդին մէջ մտան, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ զինեալ կամաներ։ Կիսանկեղ գիւղը և դաշտը գրեթէ բոլորովին պարպուած են բնակիչներէն։ Անգլիացի պահակազօրքերը ցերեկ ատեն դուրս կ'ելնեն խոտ հնձելու համար։

Թիպէթցիք Յունիս 7ին կատաղի յարձակում մը ըրին Բանկմայի պահակնոցին վրայ՝ հաղորդակցութեանց բրիտանական գծին դէմ։ Անգլիացիներէն սպաննուեցան 1 հոգի և վիրաւորուեցան 5։ Թշնամին 164 դիակ թողուց պահակնոցին մօտ, նոր կորուստներու ալ ենթարկուեցան իրենց նահանջի պահուն։

Այս միջոցիս Թիպէթի մէջ գրտնուած անգլեւհնդիկ արշաւախումբին թիւը հետեւեալն է.—Զորս հնդիկ զօրագունդեր, 2800 հոգի, Արքայական Հրացանակիրներէն 400, Ռահվիրայ զօրքերէն 350, հեծեալ թնդանօթաձիգ 150, տեղացի թնդանօթաձիգ 100, հեծեալ հետեւակազօրք 200։ Ունին ընդ ամէնը 12 թնդանօթ և քանի մը Մաքզիմ։ Ամբողջ զօրաց թիւն է 4600։ Ասոնցմէ զատ Արշաւախումբին հետ կան 7500 կենդանի, 700 սայլ, 3800 բեռնակիր, և 3800 ալ սպասաւոր փոխադրութեան գործերով զբաղող։

Երեսունէ աւելի Բանասացի զինուորներ, որոնք Հարաւ-Ափրիկեան պատերազմին մէջ ծառայած են, իշխանութեանց դիմելով կը խնդրեն որ հրաման տրուի իրենց Թիպէթ երթալ իբրեւ կամաւոր ծառայելու։ Եթէ ասոնց առաջարկութիւնը ընդունուի, ուրիշ շատեր ալ կան։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՕՈՔՍՓԱՌ ԵՒ ՔԱՖՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆԸ

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԳՐԱՒՈՒՄՆԵՐ

ՔՈՒՐՕՔԻ ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻ ՔՈՒՐՕՔԱԹՔԻՆ ԵՏ ԿԸ ՔԱՇՈՒԻ

ՃԱԲՈՆՑԻՔ 4 ՔԻԼՕՄԷԹՐ Կ'ՈՒՂԵՆ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ

ԴՈՒՐԻԷԸ ԿԸ ՃԱԲՈՒՆԱՆՈՒԻ ԹԷ ԾՈՎԱԿԻՆ ԵՒ ԹԷ ՅԱՄՍԱՐԻՆ

[ՇԱԲԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ]

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Յունիս.— Ռիւդէր կը ծանուցանէ թէ զօրավար Քուրօքիի բանակին չորս զօրաբաժինները վերջին օրերս յառաջացան, առաջինը դէպ ի Լիաօեանկ, երկրորդը դէպ ի Հայչէնկ, երրորդը դէպ ի Սայմացի և չորրորդը դէպ ի Սիուէնկ։ Ճաբոնցիք հանդիպեցան ռուսական մեծամեծ ոյժերու որոնք թնդանօթներ ունէին, և բուռն ճակատամարտերէ վերջ, վանեցին Ռուսները իրենց դիրքերէն։

ԹՈՔԻՕ. (Պաշտօնական).— Զօրավար Քուրօքի հետեւեալը կը հեռագրէ.— Մեր ջոկատներէն մէկը ամսոյս 7ին գրաւեց Սայմացին, ճակատամարտ մը վերջ, ուր մեր կորուստները եղան 3 սպաննուած և 24 վիրաւոր։ Թշնամին կռուին վայրը թողուց 23 սպաննուած, և կորնցուց նաեւ 2 սպայ և 5 զինուոր զոր մենք գերի բռնեցինք։

Զօր. Քուրօքիի բանակը, Թաքուչան ցամաք ելած զօրքերուն գործակցելով, Յունիս 7ին գրաւեց Սիուէնը, թշնամին ետ մղելով Թոմուչէնկի և Քայրինկի ուղղութեամբ։

ԲԱՐԻԶ.—Բեթերսպուրկէ մասնաւոր հեռագիրներու նայելով, երէկ զրոյց տարածուեր է հոն թէ Զարը հետեւեալ հեռագիրը ստացած է ծովակալ Սքրիտլովէ. «Բորթ Արթուր հասայ.—Սքրիտլով։» Այժմ խնդիր է գիտնալ թէ ծովակալ Սքրիտլով մինա՞կ հասած է Բորթ Արթուր թէ Վլատիվոսթոքի նաւաբաժնին հետ։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մուքտէնէ կը հեռագրուի Ռուս հեռագրական Գործակալութեան. «Քուրօքի զօրավարին բանակը սկսաւ յառաջ խաղալ։ Ռուս հետազօտիչները ճաբոնական մեծամեծ ոյժեր գտան Սայմացիի և Դիանչանի շրջանակներուն մէջ։ Ամէն օր յառաջապահներու պզտիկ կռիւներ տեղի կ'ունենան։ Ռուսք յամրաբար կը նահանջեն թշնամի ստուար ոյժերու առջեւէն։ Սիէն-Չօէնի և Քայչուի նաւահանգիստներուն միջեւ ծովեզերքին ամրակոծութիւնը, որ Յունիս 7ին սկսաւ ճաբոնական նաւաբաժնին կողմէ, 8ին և 9ին շարունակուեցաւ առանց արդիւնքի։ Բորթ Արթուրի դէմ գործող ճաբոնական բանակը կը շարունակէ մօտենալ քաղաքին։

—Ռուս հեռագրական Գործակալութիւնը Լիաօեանկէ կը հեռագրէ թէ Մուքտէնի մէջ առնուած տեղեկութեանց նայելով, չէ հաստատուած Յնս. 8ի այն լուրը թէ Բորթ Արթուրի դէմ գործող ճաբոնական բանակը իր զօրքերուն մէկ երրորդ մասը կորսնցուցեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռիւդէր կ'ըսէ թէ Ճաբոնցիք 4 օրէ ի վեր անդադար կը ռմբակոծեն Բորթ Արթուրի ամրութիւնները, բայց առանց գնահատելի արդիւնքի։

ՎԻԵՆՆԱ.—Հաստատուած է թէ Զօր. Շթաքէլպերկի հրամանին տակ դէպ ի հարաւ զօրաբաժին մը զրկուելուն նպատակն էր զօր. Քուրօքաթքինի նահանջի շարժումները ապահովել։ Ասոր վրայ զօր. Քուրօքի սկսաւ Սամացիէ առաջ խաղալ և զօր. Քուրօքաթքինի վրայ յարձակիլ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ճաբոնցիք բուռն ճակատամարտ մը վերջ, մեծամեծ կորուստներ կրելով հանդերձ, գրաւեցին Զուանկ-Դաօ քաղաքը, հզօր դիրք մը՝ Բորթ Արթուրի հիւսիս-արեւմտեան կողմը։

—Զիֆուէ կը հեռագրուի թէ զօրավար Քուրօքի իր բանակով սկսաւ դէպ ի հիւսիս յառաջ խաղալ, զօրավար Քուրօքաթքինի ամուր դիրքերուն վրայ յարձակելու համար. և տեղի ունեցած բազմաթիւ ընդհարումներուն հետեւանօք Ռուսերը պարտուորուեցան ետ քաշուիլ։ Հետեւապէս ճաբոնական բանակը մեծամեծ կորուստներ կրելով հանդերձ յաջողած է կարգ մը ամուր դիրքեր գրաւել։

* * *

[ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ]

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Յունիս.—Պաշտօնապէս հաստատուեցաւ թէ զօր. Քուրօքիի յարձակումին առջեւ, զօր. Քուրօքաթքին իր բանակով Մուքտէն կը քաշուի, Ճաբոն բանակին ձախ թեւին կողմէ հաւանական պաշարումէ մը խուսափելու համար։

Սայմացիի և Սիուէնէի Ճաբոնցիներուն կողմէ գրաւուիլը ռազմագիտական մեծ կարեւորութիւն ունի, որովհետեւ Ճաբոնցիները, իրենց դէպ ի հիւսիս առաջխաղացման միջոցին ալ պէտք չպիտի ունենան Մոթիէչլինկի կիրճէն անցնիլ, որ գրեթէ անգրաւելի կը նկատուէր։

ՀՌՈՄ.—Ճաբոնցիք գրաւած են Բորթ Արթուրի չորակայ բլուրները, կռիւը կը շարունակուի ամէն օր։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնցիք մինչեւ 4 քիլօմէթր մօտեցած են Բորթ Արթուրի և կարգ մը ամուր դիրքեր գրաւած են։ Ճակատամարտը կը շարունակուի։ Կ'ըսուի թէ Ճաբոնցիք մեծ կորուստներ կ'ունենան։

—Թոքիոյէն կը ծանուցանեն թէ Բորթ Արթուրէն լսուած աղմուկները առաջ կուգան Ճաբոնցիներուն դրած ականներէն, զորս կը պայթեցնեն Ռուսերը, դուրս ելելով ծովային ճակատամարտ մը մղելու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Բորթ Արթուրի անցքը բանալու համար Ռուսք վերջին ծայր կ'աշխատին։ Կ'ըսուի թէ Ռուս նաւատորմը պատրաստ է դուրս ելելու։ Թալիէնուանի ծոցին մէջ Ճաբոնցիք կը շարունակեն քանդել ընդծովեայ ականները։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Ճաբոն ընդծովեայ նաւ կը գնէ Ամերիկայէն։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուս գործակալութիւնը Մուքտէնէ կ'իմանայ թէ Զինացիներու կողմէ, յարատեւ զրոյցի մը նայելով, 4-5 օրէ ի վեր կատաղի կռիւ մը կը մղուի Բորթ Արթուրի մօտ և թէ Ճաբոնցիք մեծամեծ կորուստներ ունին։ Ճաբոնական նաւատորմին կրած վնասներուն մասին ալ կը խօսուի։

—200,000 Ճաբոն զօրք համախմբուած է Մանչուրիոյ մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճաբոնական յարձակող բանակին մէկ երրորդը անընդհատ առաջ կը քալէ դէպ ի հիւսիս։ Զօր. Քուրօքի իր բանակին և զօր. Օքուի բանակին միջեւ հաղորդակցութիւնը ապահովելով կը շարունակէ յարձակողական ընթացքը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զիֆուէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ, զրոյցի մը նայելով, Բեյլիլի ծոցին մէջ ծովային կատաղի ճակատամարտ

Լիսաթիշանի մէկ բլուրին վրայ անթել հեռագրութեան կայան մը տեսած է։ Ցայսմի չէ թէ այդ կայանը ո՞ր կէտին հետ կը հաղորդակցի։

Բեթերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ զօր. Սթեչէչէն, կարեւոր լուրեր բերող պաշտօնատար մը յաջողած է Նիուչուանկ հասնիլ։ Շատ գաղտնի կը պահուի այս լուրը և Ռուսերուն ուրախութիւն կը պատճառէ եղեր։

(Ֆուրնիէի գործակալութիւնը այս լուրերէն երկրորդը արդէն մէյ մը անցած չաթու տուեր էր։ Գալով առաջինին ան ալ միւսին պէս թղթաբերով տրուած էր։ Կ'երեւի թէ այդ գործակալութիւնը հեռագիր բերելու ձանձրութիւնը յանձն առնել չուզէր և հիները կը քչէ։ Ծ. ԽՄԲ.)

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Տրակա թագուհիին քրոջը հրամանով, այսօր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ հանգուցեալ Ալէքսանդր թագաւորին և Տրակա թագուհիին եղբայրներուն համար։ Քաղաքական ոչ մէկ անձ ներկայ էր։ Նաթալի թագուհիին հրամանով թիւ պատարագ մատուցուեցաւ, բոլոր օրը անդորրութիւն կը տիրէր։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը, չաթաթ իրիկուն ընկերակցութեամբ Գուշկունճուզի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին աւագերեց Տ. Կարապետ Ա. քհ. Սեթեանի և Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետին ու քարտուղարին, մեկնեցաւ Գուշկունճուզ և նախագահելով իրիկուան եկեղեց. արարողութիւններուն առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Մուրատեան Ցարութիւն էֆ.ի բնակարանը՝ ուր գիւղերեց։ Ն. Սրբազնութիւն երէկ առտու հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և Ճաշու Դիրքէն վերջ պերճիմաստ քարոզով մը բացատրեց օրուան տօնը և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց համար։

Եկեղեց. արարողութիւններէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը դարձեալ առաջնորդուեցաւ Մուրատեանց բնակարանը ուր ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան սեղան մը տրուեցաւ։

*** Ս. Պատրիարք Հայրը այսօր ալ պիտի այցելէ Իճատիյէի ազգ. վարժարանները, և վաղը Պատրիարքարան իջնելով պիտի նախագահէ Կրօն. Ժողովին։

ԷՋՄԻԱԾՆԷՆ Ն. Ս. Օծութիւն Հայոց Ս. Հայրապետը օրհնութեան կոնդակ մը ղրկած է Բարսեղ էֆ. Սթամպուլչեանի. որ մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ գտնուած Էջմիածնայ գանձանակներուն գանձապետութեան պաշտօնը կը կատարէ և հոգածութիւն ցոյց կուտայ անոնց մասին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ Նամակով մը Գէորգ էֆ. Ալանեանի հաղորդուեցաւ Խան Ժողովոյ այն որոշումը որով զինքը Երուսաղէմի քննիչ կարգած էր և յանձնարարուեցաւ մեկնիլ Երուսաղէմ։ Կայս. Կառավարութեան կողմէ ևս թոյլտուութիւն շնորհուեցաւ Ասլանեան էֆ.ի որ այս պահուս Հալէպ կը գտնուի, Երուսաղէմ երթալ իբրեւ Պատրիարքարանի պատուիրակ հաշուական խնդրոյն կարգադրման համար։

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը՝ ըստ առաջարկութեան Տիկնանց Խնամակալութեան, առաջարկած է Պատրիարքարանի աղջկանց որբանոցի ձեռագործները, ինչպէս նաեւ Ս. Ցակոբայ Որբանոցի արհեստական ձեռագործները վաճառանութեան դնել. և այս մասին պէտք եղած հրամանին ստացուիլը խնդրած է։ Տոմակներուն գումարը պիտի ըլլայ 2000 և իւրաքանչիւր տոմակի գին 20 ղրշ.։

ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ԱՐՁԱՆԸ.—Մայիս 21ին Գահիրէի մէջ տեղի ունեցաւ հանգուցեալ Նուպար փաշայի յիշատակին կանգնուած արձանին բացումը։

Արձանը հաստատուած է Ալըմանը փողոցին պարտէզին մէջ, Խարթումի պիւնէն քիչ մը անդին։

ՊԷՇԻՐԹԱՇԻ Մաքրուհեան վարժարանի Մանկապարտէզի հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ, վարժարանին ընդարձակ սրահին մէջ ուր խռնուած էր երկսեռ բազմութիւն մը, մեծագոյն մասը Հայ վարժուհիներէ բաղկացած։ Հանդէսին ներկայ էին Տ. Տ. Բաբգէն, Տիրայր վրդ.ները, Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Տրդատ պէյ Տատեան, Հոգաբարձութիւնը, Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ Ստեփան էֆ. Կուրտիկեան են. են.։ Համիտիէ քայլերգով սկսաւ հանդէսը, ուրկէ յետոյ Մանկապարտէզի սաները երգեր արտասանեցին, և ի յայտ բերին իրենց ստացած հմտութիւնը։ Դեռատի Օրիորդներ, Մաթիլտ Պիլպիլեան, Զարուհի Հիսարլեան, առաջինը իր անպատմելի համարձակութեամբ և երկրորդը իր զուարթաբեր զուրցուածքով ծափեր փչեցին հանդիսականներէն։ Ցիշատակելի էր նաեւ Գ. Եդուարդ Մ. Խիւտաւվերտեան։

Զուարթ թատերգութիւն մը ալ տրուեցաւ յետոյ փոքրիկ սաներուն կողմէ, որմէ ետք հանդէսը փակուեցաւ Տ. Բաբգէն Հօր Պահպանիչով։

Ս. ՑԱԿՈԲԱՑ Որբանոց-Արհեստանոցին Տնօրէն Ցակոբ էֆ. Նիկողոսեան իր հրաժարականը մատուցած է Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան։

ԳԱԹԵՂՄՈՒՆԻՒ առաջնորդարանին իրաւասութեան ենթարկեալ Բեանղբի և Պոլուի թեմերը, որ վերջին վիճակաց կաղմակերպութեան ծրագրին համեմատ միացան Գասթէմունիի, վերջապէս հաւանած են ընդունիլ անոր իրաւասութիւնը՝ բաժնուելով նախորդ թեմագլուխէն։

ՑՈՑՆ կին մը որ իր երկու զաւակներովը տասը տարիէ ի վեր կը կենդանէր Հայու մը հետ, չաթաթ օր Պատրիարքարան դիմելով ընդունեց Հայ. Առաքելական եկեղեցին։

ԵՊԻՊՏՈՍԻ Առաջնորդ Տ. Ցովսէփ եպիսկ. Այվազեան մայիս 12ին Գահիրէէն Ալէքսանդրիոյ ճամբով՝ Կրէտէ մեկնած է իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ՋՕՀՐԱՊ համակրելի փաստաբանը, որ 15-20 օրէ ի վեր Եւրոպա կը գտնուէր, չաթաթ օր Պոլիս դարձաւ։

ՍԱՄՍՈՆԻ Քաղ. Ժողովին անդամներէն Ցակոբ էֆ. Եղեկիէլեան իր հրաժարականը ղրկած է Պատրիարքարան։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ օրհնութեան գիր մը ղրկուեցաւ Գոնեայի առժամեայ Թաղ. Խորհուրդին, իր պաշտօնը խղճմտութեամբ կատարելու համար։

ՍԵԲԱՍՏԻԱՅԻ Առաջնորդարանէն Եւդոկիայի եկեղեցիին համար Ս. Միւռոն խնդրուած է։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը առջի օր այցելեց Բերայի վարժարանները, և մասնաւորապէս աչքէ անցուց Տօլապ Տէրէի աղքատիկ թաղին դպրոցը։

ԳՈՒՄԳԱԲՈՒՆԻ դուրսի Թաղ. Խորհուրդը խնդրած էր որ եկեղեցիին սեփական գեանին վաճառման մասին՝ Տնտես. Խորհրդոյ մէկ որոշումը հաղորդուի իրենց։ Տնտես. Խորհրդոյ այդ որոշումը Քաղ. Ժողովին նկատառմանը յանձնուած ըլլալով, անոր օրակարգին մէջ կը գտնուի դեռ։

ԳԱՆՏԻԱՑԻ ազգայինները դարձեալ հանրագրութիւնով մը քահանայի մը պէտքին անհրաժեշտութիւնը շեշտելով, ուսեալ և կարող եկեղեցական մը խնդրած են։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՅԻ եկեղեցիին քահանաներէն Տ. Մարտիրոս քհն. Գալֆեան բողոքագիր մը մատուցած է Ս. Պատրիարք Հօր, իրեն դէմ յարուցուած այն ամբաստանութեան համար, որով կենաց Փայտին Մասունքին անյայտացումը իրեն վերագրելու ճիգ մը կը տեսնուի և կը խնդրէր որ անաչառ քննութիւն մը ըլլայ և եթէ ինք է յանցաւորը խստիւ պատժուի։ Կ'ըսուի թէ այս ամբաստանութիւնը յարուցանողը տեղւոյն աւագերեց Տ. Ցովհաննէս քահանան է, որ ժամանակէ մը ի վեր հակառակութիւն կը մնուցանէ իր մէջ Տ. Մարտիրոսի դէմ և ասով կ'ուզէ յաջորդ տալ քինախնդրութեան։

ՎԱՆԱՑ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ Սրբազան 12 օրուան չափ Լիմ Անապատը գացած է որբանոցին և միաբաններուն այցելութիւն մը տալու համար, և վանքին ու որբանոցին գարնանային պէտքերը աչքէ անցընելով զանոնք կարգի դրած է։ Տ. Սահակ Եպս. մասնաւոր հոգածութեամբ Լիմ Անապատի բոլոր որբերուն համար ալ մահճակալներ շինած և դպրոցի հոգայատակ սրահն ալ տախտակամածել տուած է վայել պատշաճաւորութեամբ։ Ն. Սրբազնութիւն Անապատին գործերն ալ կարգադրելէ վերջ, քանի մը գիւղերու ալ այցելութիւն տալով, վերադարձած է Վան։

Տ. ՄԿՐՏԻՉ Արքեպ. պատարագեց երէկ Գատըգիւղի եկեղեցին, ի հանգիստ հոգւոյ Տիկին Մարիամ Մ. Մանուկեանի, և օրուան տօնին առթիւ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ։

ՀԱՑ-ՀՈՎՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Հանգուցեալ Տ. Էմմանուէլեան Ս. Պատրիարքի յաջորդը ընտրելու համար, Հայ-Հռովմէական Պատրիարքարանին մէջ՝ Ընտրողական Ժողովի գումարումը արտօնող կայս. Պէրաթը շնորհուած էր, ինչպէս գրած էինք։ Շաբաթ օր, Կրօնից Տեսուչ Զիվէր պէյ Կայս. այդ Պէրաթը տարաւ Պատրիարքարան և ընդունելութեան դահլիճին մէջ կարդաց Կրօն, և Քաղ. Ժողովներու անդամներուն ներկայութեան։ Ընթերցումէն ետք մաղթանքներ կատարուեցան Վեհ. Սուլթանին կենաց համար։

ՎԱՆԷՆ կը գրեն մեզի. — Նորաշէնու ազգ. վարժարանի խարխուլ շէնքը փլուզմամբ վիճակի մը մէջ գտնուելուն համար, առաստաղն ու պատերը վար առնուեցան և առ այժմ Սանդխտեան վարժարանի մօտ գտնուած եկեղեցապատկան հողին վրայ մէկ յարկով նոր շէնք մը շինել որոշուած ըլլալով, երէկ 16 Մայիսին, Սահակ Սրբազանի Նորաշէնի եկեղեցւոյ մէջ տուած յորդորիչ քարոզէն ետք, դպրոցի վերաշինութեան համար կամաւոր նուիրատուութիւններ եղան, ուսկից 1200 ղրուշի չափ գումար մը գոյացաւ զոր 3000 ղրուշի հասցնելու ջանքեր պիտի ըլլան։ Դպրոցին սաները առ այժմ պատսպարուած են եկեղեցւոյ մէջ, և հոն կ'առնուն դասերնին։ Սոյն դպրոցի շէնքին շուտ կառուցումը անհրաժեշտ ըլլալով, յաջողութիւն և օրինակելի դպրոցասիրութիւն մը կը մաղթենք Նորաշէնցի մեր ազգայնոց։

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ.—Հանգուցեալ Միքայէլ էֆ. Ցակոբեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն ալ եղած են Հիւանդանոցին.— Նախորդէն 7182 ղրուշ։ Ազն. Տիկին Վերժին Ց. Իսահեան (Լոնտոն) 108, Ազն. Երուանդ էֆ. Ց. Իսահեան (Լոնտոն) 108։ Ընդհ. գումար 7398 ղրուշ։

ԶԱՐԳՍՆԴԷՆ

Ցակոբ էֆ. Սարաֆեանի ընդ Օր. Ագապի Բիւրքճիխանլըեանի պսակադրութեան հանդէսը՝ թէպէտ այսօր Պէշիկթաշի Ս. Եկեղեցւոյ մէջ կատարել որոշուած էր և ըստ այնմ հրաւիրագրեր ղրկուած, սակայն տիկին Պէդրոս Կ. Բիւրքճիխանլըեանի (մայր Օր. Ագապի) անակնկալ ծանր հիւանդութեան պատճառաւ, անշուք կերպով տեղի ունեցաւ շաբաթ գիշեր, Մաքրիգիւղ, Բիւրքճիխանլըեան բնակարանին մէջ, կնքահայրութեամբ Պետրոս էֆ. Կ. Բիւրքճիխանլըեանի։

Պսակի արարողութեան կը նախագահէր Ատանայի Նորընտիր Առաջնորդ Գեր. Տ. Մուշեղ Ծ. Վրդ. Սերովբեան, շրջապատեալ Տ. Միքայէլ և Տ. Սարգիս աւագ քահանաներէ։ Այս անակնկալ կարգադրութեան պարագաները մասնաւոր տեղեկագրով հաղորդուեցան Կրօն. Ժողովին, Գեր. Տ. Մուշեղ Ծ. վարդապետի կողմէ։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ, Ազն. Ցակոբ էֆ. Սարաֆեան իր ամուսնութեան առթիւ բաբեհաճած է 5 օսմ. ոսկի նուիրել Հիւանդանոցիս։ Նոյնպէս այս առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած նուիրած են Ազն. Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Այանեան, և երկու օսմ. ոսկի Խաչիկ էֆ. Խորասանճեան։

(ԿՆԻՖ)

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՂԱԹ

Քիմիակիրը հաղրէթը Շէհրիեարի սատէթլու Ժօզէֆ Մանոի էֆէնտի հաղրէթլէրին սատագաթընա վէ իգթիտար վէ էհլիէթինէ մէգնի թէրքիէն բիւթպէի Ուլա սընդիք էվվէլի թէվճիհ պուլրուլմուշ ատր։

ՆԵՇԱՆ

Զաթը սամիի հաղրէթը Սատարէթբէնտիրէ արզ վէ իպրաղ պուլուրմագտա օլտուգլարը մէսասիրը մէմտուհէի սատագաթ վէ բէվիյէթէ պինանէն մուրասսա Իմթիյազ նըշանը ֆիւրուզը էֆէնտը իհսան պուլրուլմուշ ատր։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Քիմիակիրը հաղրէթը Շէհրիեարի սատէթլու Ժօզէֆ Մանոի էֆէնտի հաղրէթլէրի իլէ Մէքթէպը Թրպիյէի Շահանէ էճզանը պաղրսը միրիլիա սատէթլու Ահմէտ Բէֆիզ փաշայա ալթուն վէ կիւմիւշ Իմթիյազ միտալիասը իհսան պուլրուլմուշ ատր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԾՈՎԱԿԱԼ ԿՈՒՐՏՈՆ.—Կայս. կոչուած.—Շաբաթ գիշեր չքեղ հացկերոյթ մը արուեցաւ Կայս. Պալատին մէջ, ի պատիւ Միջերկրականի ֆրանս. նաւաբաժնին հրամատար ծովակալ Կուրտոնի որ Նախագահ Լուպէի մեծարանքները Վեհ. Սուլթանին յայտնելու համար Պոլիս եկած էր մասնաւորապէս։ Իրիկուան ժամը 11½ին, հիւրամեծար դերծովակալ Հիւսնի փաշա և Մէհմէտ Ալի և Նուրէտտին պէյերը, պալատական կառքերով Եըլտըզի Կայս. Պալատը առաջնորդեցին դեսպան Մ. Քոնթէանը, դերծովակալ Կուրտոնը, Դ. կարգի ծովակալ Անթուանը և իրենց հետեւորդները։ Ամէնքն ալ իրենց համազգեստը հագած էին և կը կրէին օսմանեան և ֆրանսական պատուանշաններ։ Ծովակալին կառքին կը հետեւէին պալատական չաուշներ։ Ժամը կէսին, Վեհ. Սուլթանը, իր ներկայութեամբ պատուեց կոչունքի սրահը։ Ժամը 1ին սկսաւ հացկերոյթը որուն կը մասնակցէին Ֆրանս. դեսպան Մ. Քոնթէան, դերծովակալ Կուրտոն, Դ. կարգի ծովակալ Անթուան, Բարձր. Մեծ-եպարքոս Ֆէրիա փաշա, Նախարարները, պալատական աւագ պաշտօնատարները, ծովակալներուն հետեւորդ սպաները, դեսպանական պաշտօնեաներ, Օսմ. Պանքայի տնօրէն Մ. Տէֆէս, Հանր. Պարտքի Վարչութեան Նախագահ հրամատար Պէռէմ և հիւրասեծարները։ Թարգմանի պաշտօնը կը կատարէր արքունական Իպրահիմ պէյ։ Հացկերոյթին միջոցին Արքունի նուագախումբը կը նուագէր օսմ. և ֆրանսական մառշերը։ Ծովակալ Կուրտոն իր ջերմագին շնորհակալութիւնները յայտնեց Վեհ. Սուլթանին, իրենց արժանացած կայս. հոգածութեան և հիւրասիրութեան համար և յայտնեց թէ այս ամէնքը հեռագրած է Նախագահ Լուպէի. յետոյ հրաժեշտ խնդրեց։ Ժամը 2ն էր երբ աւարտեցաւ Կայս. կոչունքը և հիւրերը մեկնեցան իրենց տեղերը պալատական կառքերով։

*** Լ. Հէրալտ, Անգլեւ-Ֆրանսական թերթը. խօսելով ծովակալ Կուրտոնի Պոլիս այցելութեան վրայ, կ'ըսէ.— «Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին՝ Օսմ. Կայսրութեան մեծանձն Վեհապետին ուղղած մեծարանքները նշանակութիւն մը ունին որուն կարեւորութիւնը կը հասկնան խաղաղութեան բոլոր բարեկամները, որովհետեւ բարձր քաղաքավարութեան մը այս գործը, վայրկեան մը սփոփանք կ'առթէ սա ժամերուն, երբ խաղաղութեան մթնոլորտը վրդոված է արձագանգներով ահելի ճակատամարտներու, Մայր. Արեւելքի մէջ, ուր զերբար կը պատռեն մարդկային էակներ, քաջարի զինուորներ որոնք ամէնքն ալ հաւասար յարգանքի արժանի են դրօշին պաշտպանութեան առթիւ, իրենց դիւցազնութեան և հայրենասիրութեան համար և հաւասար գութի արժանի են այն զոհերը որոնց կորուստին վրայ ցաւ կը յայտնուի։ «Հիմա, սա անգլիական թերթին մէջ, մասնաւոր հաճոյք մը է մեզի համար արձանագրել փոխադարձ համակրանքի և բարեկամութեան այն նշանները զորս կը փոխանակեն երկու երկիրները, որոնցմէ մէն մեզի կուտայ լայն հիւրասիրութիւն մը և որ երկար ատենէ ի վեր ջերմ բարեկամութիւնով մը միացած է մեզի, և միւս երկիրը, որ հաւասարապէս սիրելի է մեզի, քանի որ մեր սիրեցեալ Վեհապետը Էտուարտ է։ բարեկամ ձեռք մը երկարած է անոր զոր բոլոր Ֆրանս. Ժողովուրդին կողմէ այնքան ջերմագին եղեմած է Լուպէ Նախագահ։»

*** Ծովակալ Կուրտոն և հետեւորդները երէկ իրիկուն մեկնեցան Պոլսէն Լիմնուա յածանաւով, երթալ միանալու համար Ֆրանս. նաւաբաժինին որ Իզմիր կը գտնուի։

*** Ծովակալը և հետեւորդները շաբաթ օր այցելեցին Թօփ-Ղապուի Կայս. Գալատը, Կայս. Գանձարանը և Թաքսիմի ու Շիշլիի Ֆրանս. հիւանդանոցները։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ.—Կամրջաչէն զօրաց համար Գերմանիա յանձնարարուած գործիքներուն մէկ մասը յանձնուեցաւ։ Այս առթիւ, հրման տրուեցաւ զօրաքանակներու հրամատարներուն, որպէս զի տեղական գետերու վրայ, կամրջաշինութեան գործնական փորձեր կատարել տան զօրքերուն։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, հրահանգ արուեցաւ գաւառները անմիջապէս պաշտօնանկ ընել այն ելմտական պաշտօնեաները, որոնք կեդրոնին հրահանգներուն հակառակ ծախքեր և գործողութիւններ կը կատարեն։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ.— Պուլկար կառավարութիւնը փախստականներուն Թուրքիա վերադարձը դիւրացնելու համար, հրաման տուաւ գաւառային իշխանութեանց որ Պուլկարիա մնացողներէն բաքենի տուրքը գանձեն։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Անսալտան չինած Աֆիխատ և Ալբակոթ թորփիլահանները Օսմ. պատուիրութեան յանձնուած ըլլալով, քանի մը օրէն համբայ կ'ելլեն դէպ ի Միտիլլի։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ. Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Մախսուսէի անգործածելի յոգենաւերը ծախելով Նորեր գնուին։

ԼԵԶՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ.— Ցուանց Պատրիարքարանը որոշած էր լեզուաբանական յոյն վարժարան մը հաստատել բայց միջոցները կը պակսէին, այս անգամ Հելլէն բարերար մը ստանձնած է այդ գործը։ Վարժարանը պիտի բացուի Սեպտեմբերին, Գալաթիոյ աշտարակին մօտ մեծ տան մը մէջ։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Պէրկոսի շրջակայքը զիւղացիներ Բիւզանդական եկեղեցի մը երեւան հանեցին, որուն ներքնակողմը մարմարէէն էր։ Մէջը կային մոզայիգներ և արձանագրութիւն մը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ.—Արքունի Թնդանօթարանին Սանայի գունդէն Համի որ Ալէքսանդրիա փախած էր, ի բացակայութեան դատուելով դատապարտուեցաւ 6 ամիս բանտարկութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկման և ստացուածքներուն մատակարարման։

ԴԱՏԱՍՏԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱՆ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց դատաստանի ենթարկել Շամիէ (Պաղտատ) գաւառակին գայմագամ Էնվէր պէյը, իր անվայել գործերուն համար։

ԴՈՂԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.—Սկիւտար և Գատըգիւղի և շրջակայից մէջ ժամանակէ մը ի վեր գործող գողութեանց հեղինակները երեւան հանուեցան։ Առջի գիշեր ոստիկանները, Սկիւտար, Թօփխանէի Օղլուի կողմը շրջապատեցին երեք գողեր որոնք տուն մը մտնել կ'աշխատէին։ Գողերը զէնք քաշեցին, ոստիկանները փոխանակեցին, որով մէկը ձերբակալուեցաւ և միւսները փախան։ Ձերբակալեալը Սոթիրի խոստովանեցաւ թէ անդամն էր գողի ընկերութեան մը որ ժամանակէ մը ի վեր այդ կողմերը կը շահատակէր։ Իր ընկերներն էին Իլիա և Անտրէա որոնք կը փնտռուին։

ԵՐԿՈՒ ԿԱՌԱՊԱՆՆԵՐԸ.— Բերայի Մեծ Պողոտան քամիելի ոճիրի մը տեսարանը պարզեց ուրբաթ իրիկուն։ Կառապան Իպրահիմ երկու կիներ կը տանէր։ Բիւլիքեան դեղարանին առջեւ ուրիշ կառապան մը Ալէքս սկսաւ խօսք նետել անոնց, որով կռիւը սկսաւ երկու կառապաններուն միջեւ։ Նախ խարազանը փայլեցաւ որուն միջոցին Իպրահիմ ծեծ կերաւ։ Այս վերջինը այն տանէն կառաղած, ջաղեց դաշոյնը և հալածեց Ալէքսն, որուն հասաւ վերջապէս և զայն սպաննեց, քանի մը մահացու հարուածներով։ Ոճրագործը երբ երկրորդ հարուած մըն ալ կուտար անցորդի մը որ զինք ձերբակալելու կը փութար, սանձուեցաւ ոստիկանէ մը, որ հրազէն ի ձեռին սարսեց զայն որ հնազանդի իրեն։ Սպաննուածը կղզեցի Ցոյն երիտասարդ մըն էր և երեք զաւակներու հայր։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ առջի օր Թաքսիմ, Մանուկ աղայի սրճարանին մէջ ձերբակալեց Մէհմէտը, որ ասկից 5 ամիս առաջ Խարբերդի մէջ ուրիշներու ընկերակցութեամբ 3 հոգի սպանած և յետոյ փախած էր։

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

80. Միակ նիւթի մը յատուկ չըլլալով, զանազան իրեղէններու և նիւթերու ծանուցումը պարունակող ազդերը 1 ղրշ.։

81. Վաճառքներու, առարկաներու և գիրքերու գիները ցոյց տուող տպուած ցուցակները և տետրակները 10 փարա։

82. Վաճառատուններու և այլ տեղերու հասցէներ պարունակող հաւաքածները 5 ղրշ.։

83. Ամէն տեսակ արհեստներու և առուտուրներու վերաբերեալ, խանութներու, վաճառատուններու և ուրիշ շէնքերու վրայ կամ ապակեղարաններու մէջ կախուած ազդագրերն ու պիտակները տարեկան 20 ղրշ.։

84. Ամէն տեսակ լրագիրներու և պարբերական կամ ոչ պարբերական հանդէսներու և հաւաքածներու մէջ հրատարակուած ազդերուն բուն պատճէնները, մէկ անգամ հրատարակելի ազդերուն համար 1 ղրշ., տասն անգամուան համար 2 ղրշ., 20 անգամուան համար 3 ղրշ., 50 անգամուան համար 5 ղրշ., և 50է աւելի անգամներու համար 20 ղրշ։ Կրկնուելիք ազդերը առաջին ազդին թուականէն սկսեալ մէկ տարուան համար պիտի ըլլան։

ՀԱՏՈՒԱԾ Դ.

Զանազան

85. Կտակագիրները 50 ղրուշ։

86. Ոեէ գումար չպարունակող յանձնառութեանց գիրերը և պայմանագիրները 10 ղրուշ։

87. Վարձակալութեան այն պայմանագիրները որոնք 2000 ղրուշի չափ տարեկան վարձք կը պարունակեն, իւրաքանչիւր օրինակի համար 2 ղրուշ։ 2000էն մինչեւ 10,000 ղրուշի տարեկան վարձքի համար 5 ղրուշ, 10,000էն մինչեւ 20,000 ղրուշի համար, 10 ղրշ., 20,000 ղրուշէն աւելի գումարներու համար 20 ղրուշ։

88. Դրոշմատուրքի ենթակայ կամ ոչ պաշտօնական արձանագրութեանց ամփոփոյքներն ու պատճէնները 5 ղրուշ։

89. Վեհ. Կայսեր մատուցուած ադերսագիրները 3 ղրուշ։

90. Կառավարական պաշտօնատուներու մատուցուած աղերսագիրները, արձակուրդի և հանգստեան խնդրագիրները և հրաժարագիրները 1 ղրուշ։

91. Անանուն ընկերութեանց կողմէ կառավարական պաշտօնատուններու ուղղուած թէղգէրէները և թագրիրները 3 ղրուշ։

92. Որոշ գումար մը չպարունակող աւանդի մուրհակները և երաշխաւորագիները 1 ղրշ.։

93. Որոշ գումար մը չպարունակող և անհատներու միջեւ փոխանակուած և կամ անհատներու կողմէ կառավարական պաշտօնարանի մը մատուցուած ամէն տեսակ վկայագիր, հաստատագիր (թաստիգնամէ) և յայտագիր 3 ղրշ.։

94. Պաշտօնէից կենսագրական թուղթերը 5 ղրշ.։

95. Ապահարկութեանց Գլխուն 16 րդ. թիւին մէջ յիշուած պաշտօնական թուղթերէն զատ ուրիշ թուղթերու թարգմանութիւնները 5 ղրշ.։

96. Խաղի թուղթերը (52նոց ծրարը) 10 փր.։

98. Խաղի թուղթերը (32նոց ծրարը) 5 փր.։

Ցօդուած 10.—Նախորդ յօդուածին մէջ չյիշուած և համմատական տուրքի ենթակայ չեղող այն ամէն տեսակ թուղթերը որոնք պաշտօնապէս ցոյց կը տրուին կառավարական պաշտօնարաններու և դատարաններու, ինչպէս նաեւ անոնց ամփոփոյքները և պատճէնները 1 ղրշ.ի որոշ տուրքի ենթակայ են։

Ցօդուած 11.—5 ղրշ.ի և անկէ աւելի դրոշմատուրքի ենթակայ և դատարաններու ու կառավարական պաշտօնարաններու. պաշտօնապէս ներկայացուած թուղթերուն ամփոփոյքներէն և պատճէններէն 5 ղրշ., այս քանակութենէն պակաս դրոշմատուրքի ենթակայ թուղթերու ամփոփոյքներէն և պատճէններէն իրենց բնագիրներուն ենթակայ եղած դրոշմատուրքը պիտի առնուի։

Ցօդուած 12.—Որոշ տուրքի ենթակայ այն մուրհակները որոնք 100 ղրշ. կամ անկէ պակաս գումար մը կը պարունակեն, 10 փր.ի դրոշմատուրք պիտի վճարեն, իսկ 40 ղրշ.էն պակաս գումար պարունակող ստացագիրներն ու անդորրագիրները բացառութիւն են։

(Շարունակելի)

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

11 Ցունիս 1904

Ֆրանս. 3% Français)	97 90
Ռէնթի (Tab. Turcs)	366 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	84 65
Երկաթուղի (Lots Turcs)	123 —
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	584 —
Թրանսվալ (Transvaal)	109 —

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութենց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԱՐԻԶ, 12 Ցունիս. — Ճաքոնցիք ամրակոծեցին Սիուհնուի կայարանը։

—Ճաքոնցիք զօրաւոր թնդանօթաձգութեամբ կը գրաւեն Բորթ Արթուրը շրջապատող բլուրները։ Ամէն օր կռիւ կայ։

—Բեթերսպուրկէ կը հեռագրուի թէ կը վախցուի որ ռազմամթերքներուն անբաւականութիւնը պատճառ ըլլայ Բորթ Արթուրի դրաւման։

Կարդալ Դ. Երես «Իւնիոն»

Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

29/11 Մայիս 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	91.20
Ամէնէն բարձր գինը	91.30
» վար գինը	91.20

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	120.—
Երէկուան բարձր գինը	120.75
» վար »	120.—
Ռուսական	91.50
Ճաքոնական	76.
Քարափ	510.
Քրէտիթ Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա	277.50
» » » Բ	267.
Պանք Նաս. Կրէս.	433.48
Թրամվայի Բամնեթուղթ	6.12½
Ռէժիի պարտթուղթ Ֆրանք	355.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	11.92
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.52½

Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Խ. ՖԷՍՃԵԱՆ դեղարանի ծանուցումը Դ. երեսը։

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԹՈՒՐԹՕՆԸ 89

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ԳՈՒԵՊՈՒՐ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՆԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ ԿԸ

—Բիէռը երէկ գիշեր ձերբակալեցի՛ն կակազեց Լէոնդին հեծկլտուքը հազիւ կարենալով զսպել։

—Ձերբակալեցի՛ն, բացագանչեց տիկին Լիւսրոզ ջղային սարսուռով մը ցնցուելով, չեմ հասկնար թէ ի՞նչ ըսել կ'ուզէք...։ Բիչ մը աւելի որոշ խօսեցէք։

—Մենք ալ որոշ բան մը չենք գիտեր, տիկի՛ն, շեշտեց Լէոնդին։ Միայն սա՛ կէսը որոշ է որ, Բիէռ շատ ծանրակշիռ ամբաստանութեան մը տակ կը գտնուի այս պահուս։ Կը կասկածին թէ երէկ գիշերուան ոճրագործներէն մէկը ինք եղած ըլլայ։

—Անմտութի՛ւն, գոչեց ազնուական տիկինը յանկարծական ժոգունութեամբ մը, մարդ շատ անխիղճ ըլլալու է որ ատանկ բան մը յուսայ այդ երիտասարդէն։

—Ա՜հ, տիկի՛ն, հեծկլտաց Լէոնդին արցունքի կաթիլներ պլպլալով նորէն թարթիչներուն ծայրը, մենք ալ ձեզի պէս կը խորհինք, սակայն ամբաստանութիւնը ամբաստանութիւն է։

—Բայց անշուշտ լուրջ պատճառ մը կայ գործին մէջ։ Մարդ, կեցած տեղը, առա՛նց ահռելի կասկածով մը չամբաստանուիր։

—Խնդիրը պատմեմ ձեզի և դո՛ւք դատեցէք։ Ֆապրես, մեռնելէ քանի մը վայրկեան առաջ, մէկէն ի մէկ արթնցաւ և սկսաւ զառանցել։ Այդ միջոցին հոս կը գտնուէին ոստիկանութեան ներկայացուցիչները և բժիշկ մը։ Ցեսոյ յանկարծ աչքերը տարօրինակ կերպով մը դարձուց, ձեռքերը գալարեց և երկու անգամ Բիէռի անունը տուաւ, «զո՞ղ... մարդասպա՛ն կոչելով զայն։ Ոստիկանապետը անմիջապէս արձանագրել տուաւ այս պարագան, և կարգ մը հարցումներ ուղղելէ ետքը մեզի, ըրաւ անաչառ յայտարարութիւններ, որոնք Բիէռը իբր մեղսակից ցոյց կուտային կատարուած ոճրագործութեան։

—Ինդիրը շա՛տ կնճռոտ կերպարանք մը կ'առնէ հետզհետէ։ Դուք բնաւ բան մը չըսի՞ք ոստիկանապետին։

—Ըսի, տիկի՛ն, բոլոր ոյժովս բողոքեցի այդպիսի անհեթեթ կասկածի մը դէմ, բայց ոստիկանապետը անդրդուելի մնաց։ Բաւ թէ ինք պաշտօն ունէր յանցաւորները գտնելու և արդարութեան ձեռքը յանձնելու։ հետեւաբար, չէր կրնար առանց որոշ ապացոյցներու փոխել իր կարծիքը։

—Բժիշկին կարծիքը ինչ էր։

—Բժիշկին կարծիքն ալ նոյն էր, տիկի՛ն։ Ան ալ կը յայտարարէր թէ Ֆապրեսի խօսքերը զառանցանքներ չեն, և թէ մեռնողներու մտքերը յանկարծական զարթնումներ կ'ունենան իրենց վախճանին մօտ։ Ակէ՛ զատ, ուրիշ պարագայ մըն ալ եկաւ չեշտեց ոստիկանապետին կասկածը։ Երէկ գիշեր, ոճիրը դեռ չի գործուած, Բիէռ հոս կուգայ մեծ հոր մէկ յանձնարարութեան արդիւնքը հաղորդելու։ Ես այդ միջոցին ձեր սպարանքը կը գըտնուէի։ Տեսակցութիւնը շատ չի տեւեր և Բիէռ կը մեկնի։ Ահա ոստիկանապետը այս կէտն ալ մատին փաթթեր է և ասիկա ծանրացուցիչ պարագայ մը կը նկատէ, քանի որ Բիէռ մեծ հօրս քով բաւական կարեւոր գումար մը գտնուելուն տեղեակ էր...։

—Սոսկալի՛ բան, սոսկալի՛ բան, մրմնջեց ազնուական տիկինը շրթունքը խածնելով, բայց յուսահատելու չէ՛, աղջիկս։ Ասանկ սխալ ենթադրութիւններ շատ կը պատահին, սակայն ուշ կամ կանուխ ճշմարտութիւնը երեւան կ'ելլէ։ Պարոն Բիէռ երբ հարցաքննուի, ամէն բան պիտի ըսէ անշուշտ և հարցաքննիչ դատաւորը շատ շուտով պիտի համոզուի թէ անմեղ մըն է ձեր նշանածը։

—Ես ալ այդպէս կը խորհիմ, յարեց Լէոնդին ոգեւորութեամբ, բայց ներսս հանդարտում մը կայ։ Դուրսը ոտքի ձայն առնելուս պէս, անա՛նկ կը կարծեմ թէ Բիէռն է որ կուգայ, իր անպարտ արձակուելուն աւետիսը բերելու...։

Լէոնդինի խօսքը բերանը մնաց։ Դուռը երկու անգամ ոյժով ոյժով զարնուեցաւ։ Լէոնդին, գահավէժ ոստումով մը տեղէն ցատքելով, գնաց դուռը բացաւ, և ոստիկանապետը իր քարտուղարին հետ ներս մտաւ ծանրախոհ երեւոյթով մը։ Ներկաները անմիջապէս ոտքի ելան և պատկառոտ լռութիւն մը տիրեց սենեակին մէջ։

Ոստիկանապետը յարգական խոնարհութիւն մը ըրաւ և քանի մը քայլ առաջանալով,

—Պաշտօնս ամբողջացնելու համար, ըսաւ ծանրութեամբ, քիչ մը առաջ հոս եկայ կրկին։ Մեկնելու մօտ ուզեցի անգամ մը եւս այցելել ձեզ և հաստատել թէ պարոն Պլանշառի առողջական վիճակը ի՛նչպէս է։

—Շնորհակա՛լ եմ ձեր հոգածութենէն, ըսաւ աչազուրկը ոտքի ելլելով, ամենեւին բան մը չունիմ, և եթէ մեր առջեւ չունենայինք դժբախտ բարեկամի մը ցաւալի մահը իր բոլոր յարակից հանգամանքներով, կրնամ ըսել թէ աշխարհի ամէնէ՛ն առողջ և ամէնէն կրօսվի մարդը պիտի նկատէի ինքզինքս։

—Երէկ գիշերուան դէպքին վրայ անշուշտ առիթ ունեցաք երկարօրէն խորհրդածելու, յարեց ոստիկանապետը ուշի ուշով իր շուրջը դիտելով։ Եթէ նոր բան մը ունիք ըսելիք, սիրով պիտի մտիկ ընեմ ձեզ։

—Դժբախտաբար նոր բան մը չունինք առ այժմ, մրմնջեց աչազուրկը խորունկ հառաչ մը արձակելով։

—Իսկ դո՞ւք, օրիո՛որդ, հարցուց պաշտօնատարը Լէոնդինի դառնալով։

—Ե՛ս ալ նոյնպէս, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկը թեթեւ չիկնումով մը։

—Ոստիկանութիւնը առաջ կը տանի բնականաբար իր քննութիւնները, վրայ բերաւ ծերունին ականջները սրած։ Մեր տեղեկութիւններէն աւելի ձեր տեղեկութիւնները արժէքաւոր են։

—Մեր տեղեկութիւնները դեռ մեծ լոյս մը չի կրցին սփռել խնդրոյն վրայ, շեշտեց ոստիկանապետը միշտ պահելով իր դատաւորի լրջութիւնը, սակայն կարեւոր կնճիռ մը քակեցինք քիչ մը առաջ։

—Ի՞նչ տեսակ, գոչեցին Պլանշառ և իր թոռը գրեթէ մեռնոյն ատեն։

—Կը յիշէք անշուշտ թէ, ըսաւ ոստիկանապետը, երէկ գիշեր աղկան մը խօսքը անցաւ և քանի մը անգամ ալ փնտռել տուի զինքը։ Նախ հաճեցէք ըսել թէ աղջիկը, որ Հանրիէդ Մապիռ անունով արձանագրել տուեր է ինքզինքը, առիթ ունեցա՞ւ երբեք ձեր յարկաթաթիրը մտնելու։

—Ամենեւի՛ն, պարո՛ն, ամենեւի՛ն...։

(Շարունակելի)

Տեր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՅԷՐԵԱՆ

Արսլանը Մաղաձ

Սուլթան Համամբնտա Հանօբուլս խանընտա 8 Նուսէրօլը պէօյիւք մէֆրուլաթ մաղազամտա պու տէֆա էվրօբատան ճէլպ իթթիֆիմ հէր տիւրլիւ մօպիլեալարը զայէթ էշվէն ֆիյաթ իլէ ֆիրուխթ իթթիհիմաէն, պունլարտան մատտա Ամէրիքան գօնսօլ, այնա վէ օրթա մասալարը, եալտրզլը պէօյիւք այնալար, եալտրզլը վէ ճէվիզլի ժարտէնիէլէր, եալտրզլը վէ ճէվիզլի քօնսօլլար, բիրինճ վէ տէմիր քարեօլալար, թէլտէն եաթագլար, հէզարէն սանտալիէլէր վէ թաամ սօֆրալարընա մախսուս էվրօբա սանտալիէլէրի, վէ պահճէ սանտալիէլէրի, վէ էթաժէրլէր, էնվաի տիւրլիւ սիկարա իսկէմլէլէրի, այնալը էսվապ տօլապլարը, ճէվիզլի, զէյթուն վէ պէյալ աճուր քարեօլալար վէ լավամանօլար, լաքէ վէ եալտրզլը օտա թագզմլարը, սէֆֆիլի քարեօլա վէ օտա թագզմլարը վէ դալրի հիմ. հէր նէ սըբարը օլունուրսա կէրէք էվրօբատան կէթիրիմէզ վէ կէրէք Սթամպօլտա քէնտի ֆապրիքամտա դայէթ տրգգաթ իլէ եաթթրմագ իւզրէ հազըրըմ։ Մաղազամըն տէբօլարը Մահմուտ Բայատա Ռիւբէճի խանընտա օլուսպ քօրնիշ վէյէրլիվէ չրպոքլարը, գալըն վէ ինճէ սանտրգանալարը զայէթ էշվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ իթթիկիմի միհթէրէմմիշթէրիւէրիմէ իլան, վէ պիր տէֆա մաղազամա թէչրիֆլէրինէ ինթիզար էյլէրիմ։

13—36 ԼԷՕՆ ՖՐԻՏՄԱՆ

ԴԵՐԶԱ՛Կ ԴԵՐԶԱ՛Կ ԴԵՐԶԱ՛Կ

25 տարիէ ի վեր ծանօթ դերձակ Երիզոպի Յովհաննէս էֆ. Սարաֆեան, Մէհմէտ Սալիմ էֆ.ի ընկերակցութեամբ դերձակատուն մը հաստատած է Պոլիս, Պալը Ալի ճատտէսի, Մէսէրլիթ աբարթրմանին տակ 17 թիւ վաճառատան մէջ։

Անոնք որ թէ՛ ժան, թէ՛ տոկուն, թէ՛ լաւ կերպասէ, թէ՛ ձեւաւոր և թէ վերջին նորաձեւութեամբ հագուստ կարել կ'ուզեն, պէտք է դիմեն նոյն վաճառատունը։

ԱՄՍԱԿԱՆՈՎ ՎՃԱՐՈՒՄ

Այս դերձակատունը իր բազմաթիւ յաճախորդներուն դիւրութեան համար հագուստներ կը շինէ և փոխարէնը կը գանձէ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՎ

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱԸ
1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷՏԻՍԻՍ ԳԻԼԸՆՄԸՂ
Մէրքէզի իսարէսի — Բարիզտէ, Վանսօտ մէյսանընտա 9 ճիւմէրօլը տայիրէի խուսուսիկիրինտէ

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՒՊԷՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ 120,000,000 ֆր.
1902ին մագպուզաթը 24,000,000 »
Էօտէնէն զիյան 274,000,000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 21½ միլիառ

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄԻՐԻՐ ՇԻՒՊԷՍԻ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ 161,000,000 ֆր.
1902 մագպուզաթը 12,000,000 »
Էօտէնէն զիյան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԲԷԹ կաեթ միւսահա չէրաթթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իսէր ԷՕՄԻՐԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի տախի միւխթէլիֆ սուրէթաէ վէ խուսուսէ էհվէն ֆիյաթլարա էօմիւր սիկուրթա իսէր։

ՇԻՐԲԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ՝ «Օսմանը Պանքասը» տըր. Թիւրքիա վէ մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն միւտիրիյէթը ումումիյէ = Սթամպօլտա, Սուլթան Համամընտա, Բաթրքը Օղլու Բասաժը

Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Միւտիր մուավինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ղալաթատա այրուճա պիր Շիւպէսի օլտուղը կիսի՝ մէմալիքը Մահրուսնին հէր Թարաֆընտա տախի խուսուսի ամանալարը վար տըր։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ

"LYTHITE" STANDARD AMERICAN PAINT

ՇԻՆՔԵՐՈՒՆ ՆԵՐՍԻ ԵՒ ԴՈՒՐՍԻ ԻՆՁՊԷՍ ԵՒ ՊԱՏԱՆԱՅԻ ՅԱՏՈՒԿ

Կ'ուզէ՞ք ձեր տունները, գրասենեակները ևն. ամէն կարգի շէնքերը լուսաւորել ընտիր և գունաւոր պատանաներով, որոնք ճոս չուճենան. տուս չուճան և վրայ չելնեն, գործածեցէք ամերիկեան պատանաները, որոնք ամէնէն խոնաւ օդին իսկ, 2-3 ժամէն կը չորնան, փորձ մը գոհ պիտի թողու ձեզ։

Կ'ուզէ՞ք ձեր տուներու, դպրոցներու, թատրոններու ևն. ամէն կարգի շէնքերու ներքին մասերը ամէնէն սիրուն և բնական գոյներով ներկել, որոնք չուտ չորնալու և տպատակները փեղէկ արգելելու մեծ առաւելութիւնէն զատ գոյներնին չնեռեն բնաւ և ներկուած տեղերը պայծառ և լուսաւոր ընեն։ Գործածեցէք ներքին շէնքերու յատուկ Ամերիկեան Լիթիայթի ներկերը, ապահովապէս գոհ պիտի մնաք։

Կ'ուզէ՞ք քարէ, փայտէ, աղիւսէ որ և է շէնքի դուրսի մասերը ներկել անձրեւին վնասներեն պահելու համար, գործածեցէք դարձեալ Լիթիայթը։

Կ'ուզէ՞ք ածան, անհաւասալի կերպով ածան ներկել ձեր որ և է մէկ շէնքն,

Կ'ուզէ՞ք որ ներկուած որ և է տեղ ներկուելէ անմիջապէս վերջ բնակելի ըլլայ առանց որ և է անհաճոյ հոտի և խոնաւութեան,

Կարեւորութիւն մի տամ կարգ մը վարպետներու կամ ներկարարներու Լիթիայթի մասին անեպատ խօսքերուն, որոնք անձնական շահերու նպատակով և կամ նախապաշարումով հակառակ են շատ մը օգտակար նորութիւններու։

Այլ հաճեցէք դիմել Թուրքիոյ միակ կեդրոնատեղին

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Բիւրճի խան թիւ 3 Գրիգոր Աճէմեանի

և Լիթիայթի նմոյշներ ու գաթալօկներ ստանալ ուզուած քանակութեամբ։

Գաւառները գործակալներու պէտք կայ։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պանչէ Գարու, Պին Պիր Զէօքիտի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Գարու, Պին-Պիր-Զէչիտին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱՄԵԱՆ

Պոլիս, Եսկի Զապթիէ, Ֆէրիգ պէյ խանին տակը, թիւ 58

ԼՕՔՈՒՄ ՇԱՔԱՐ, ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՕՇԱՐԱԿ, ԶՈՒՐ։

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստեղէնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻԵԼԷԹ որ Կ. Պոլիս Սուլթան Համամի հրապարակը Բրեսիդիէնթէ դրամատան վրայի յարկը հաստատուած է, էրիկ մարդոց և տղոց յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միշտ, որոնք խիստ նուրբ, ձեւաւոր և վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամէն քսակի յարմար և ժան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻԵԼԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծաքանակ բերել տալով զանոնք ամէնէն ճարտար դերձակներու ձեռքով հագուստի կը վերածէ, այս բացառիկ պայմառով վաճառատան մէջ մեծ քանակութեամբ պատրաստ գտնուած հագուստները ամէն եղանակի նորաձեւութեան կը յարմարին և չափի վրայ կարուածներէն բնաւ չեն զանազանիր։ Ամէնէն աւելի ճաշակի տէր ու դժուարասած անձինք անգամ գոհ կը մնան ԷՄՆԻԵԼԷԹի հագուստներէն, որոնք այսչափ կատարելագործութիւնով հանդերձ դիմացկուն ու դիւրամատչելի ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գրածներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻԵԼԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները ճշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։ Կիրակի օրերն ալ բաց է։ 102

ԳԵՂԱՐԱՆ ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 261 Մահմուտ Փաշա Պաշի, աղբիւրին կից 261

Սոյն բազմամեայ դեղարանը, այս անգամ նոր կազմակերպութիւն մը ստացած ըլլալով, Խաչիկ Ֆէսճեանի կողմանէ, քիչ ատենուան մէջ պատիւը ունեցաւ գնահատուիլ յարգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով այս անգամ պէտքը կը զգայ իրեն ուղղուած ինդիրը և նպատակը ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.— Գոհ ձգել իր յաճախորդները՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանին սկզբունք եղած են։

Բանակցած է Եւրոպական տան մը հետ՝ ամէն շաբթու պատուաստի թարմ թիւպեր (աբը գալէմի) բերել տալու։

* * *

Ամէն օր Դեղարանն յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն յիշենք մասնաւորաբար հանրածանօթ ԲԻՐԻԿ ԱԼԼԱՀՎԵՐԴԻ ԷՖ.՝ որ ամէն Գշ. եւ Շբ. օրերը ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանին մասնաւոր դարմանատարաը։

Առաջնորդ Վեհափառ Հայրապետ Գ. Թաշեան եւս ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5 սոյն Դեղարանը կը գտնուի և ուրախ հիւանդութիւնները կը դարմանէ, պատրաստելով նաև արհեստական նուրբ ակռաներ։

ԴԵՂԱՐԱՆԸ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ

ԱՎԷԼԱՆ ՍՈՒՅՑՈՒ գաթիէն ճիլտէ լէքէ պրագագոզրն պէյազլանմըշ սաչ վէ պլբզլարա թէրավէթ վէ բէնկը թապի վէրիր. սայը քէօքիւմէսինէ գուվվէթլէնտիրէրէք, տէօքիւմէսինէ ասլա մէյտան պրագամա. էմսալի կէօքիւմէմիզ պիր տէրէճէտ սայը չօղալտրը. սաչ վէ պլբզրէն մաթլուպ վէճէյէ նիշ վէ նիւանսսրնա ֆէվգէլատէ խրտմէթ իտէր։ Իսթիրահ իտիլտիքտէն սօնրա իլք տէֆա օլարագ Աթինա շէհրինտէ թէէսիս իտիլէն պէյնէլմիլէլ թիճարէթ վէ սանալ սէրկիսինտէ էմսալի միւսթահզարաթ միյանընտա էն բարլագ մէրթէպէի իհրազա մուվաֆֆագ օլմուշտրը։ Սէրկիտէ ԱՎԷԼԱՆա կիմիւլ միսալիա միւքեսֆաթը վէրիլտիկի հալտէ միւսթահզարաթը սարիէնին ճիւմլէսի րէտտա իտիլմիշ տիր. միւքեսֆաթը մէմլէքէթիմիզտէ իհթիրահ օլունան «Ավէլան» գազանտը։

ԱՎԷԼԱՆ տիկէր սաչ վէ պլբզգ պօյալարը կիպի օլմայուպ պիր գուլթու տէրունինտէ սուրէթը իսթիմալի թարիֆիսի պէրապէր օլտուղը հալտէ թէք պիր չիչէտէն իպարէթ տիր։ Միւլթէրիի քէրամ սիյահ եախստ քէսթանէ ըէնկինտէն հանկըսընը իսթէտիքլէրինի պէյան էյլէմէլի տիրլէր։

Մահալը ֆիրուխթը.— Պէյ օղլունտա Պօն Մարչէտէ վէ Իզմիտրտա, Ղալաթատա Մ. Մատալա, Ֆընտրգլրտա Վասիլաքի էֆ.նին, Պէյիքթաշտա Քեազիմ պէյին վէ Տիրէքլէր Արասընտա Սօկրաթ էֆ.նին, Պաղչէ Գաբուսընտա Գասապեան էֆ.նին, Սուլթան Համամընտա Մէզիքի օղուլլարը վէ Եէնի Ճամիտէ Քեաղիմ պէյին էճզա տէբօլարը։

Ումումի Աճէնթէսի.— Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ 146 նօ. Մ. Թատոր Սթավրաքինին Բէրուքեար սալոնընտա։ Ֆիաթը մագթուղլարագ չիչէսի 25 ղրուշ։

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 325 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ
VICTORIA DE BERLIN

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510 ՄԻԼԼՈՆ ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զոր Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մէն կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղչուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ ճիշդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ շահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անջան ժողովրդական ճիւղ մըն ալ ունի շաբաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Անմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զուտակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՓԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ ևն. արկածներու դէմ, ալխարիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի յաւեւոյութեան ժամանակ, օրինակի համար՝ շաբաթական՝ փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.= ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ ԼԻԱԶՕՐՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝

ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ
Պոլիս Դարբրեճիօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՍԹԱՄՊՕԼ 33, 35, 37 ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ
ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ.— ԼԻՆՕԼԷՕՄ (ՄԱՆԹԱՐԼԸ ՄՈՒՇԱՄՊԱ).— ՔՈՒԷԹՕՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՌՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
52=17

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲԱՍԱԺ Ն՝
ԹԻԻԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ